

UNIVERZA V LJUBLJANI
FILOZOFSKA FAKULTETA
ODDELEK ZA SLOVENISTIKO

EMA REPNIK

**Leposlovje v *Ilustriranem glasniku*
(1914–1918)**

Diplomsko delo

Mentor: red. prof. dr. Miran Hladnik

Ljubljana, 2013

Za pomoč in vodenje pri izdelavi diplomske naloge se zahvaljujem mentorju, prof. dr. Miranu Hladniku, ter za veliko odzivnost, tudi v poletnem času, ko je diplomska naloga nastajala. Zahvaljujem se tudi fantu Mitju, še posebej za tehnično pomoč in za moralno podporo.

Zahvala gre tudi staršema, ki sta me v času študija finančno podpirala in me spodbujala v času izpitov.

Zahvaljujem se tudi sošolcem, še posebej Tini, Tadeju in Alji, za pomoč med študijem in moralno podporo na izpitih.

Izvleček

Ilustrirani glasnik je časopis, ki je izhajal enkrat tedensko v času prve svetovne vojne. Pri analizi sem zajela vse štiri letnike in analizirala leposlovje ter avtorje. Veliko slovenskih avtorjev je pisalo pod psevdonimi, zato sem del analize namenila razreševanju njihove prave identitete. Tuje avtorje sem preverila v katalogu tujih avtorjev in s tem tudi ugotovila njihovo kulturno težo na slovenskem ozemlju. Preverila sem tudi vpliv vojne na literarne objave. Cilj diplomskega dela je predstaviti *Ilustrirani glasnik*, avtorje, ki so v njem objavljali, in odraz vojnih časov na leposlovje.

Ključne besede: bibliografija, kratka pripoved, prva svetovna vojna, *Ilustrirani glasnik*.

Abstract

Ilustrirani glasnik is a newspaper, which was published weekly during World War I. In the analysis I covered all four years in which the newspaper was published and analysed the literature and the authors. A lot of Slovenian authors used pseudonyms so a part of the analysis deals with resolving their real identity. I looked up foreign authors in a catalogue to determine their cultural weight in Slovenian territory. I also examined the impact of war on literature. The aim of the thesis is to present *Ilustrirani glasnik*, the authors that published in it and the influence of the wartime on the literature.

Keywords: bibliography, short story, World War I, *Ilustrirani glasnik*.

Kazalo

Uvod.....	6
<u>1 <i>Ilustrirani glasnik</i>.....</u>	<u>7</u>
1.1 Odnos do dogodkov na Balkanu.....	7
2 Značilnosti kratke pripovedne proze v času 1. svetovne vojne.....	9
3 Analiza leposlovja v časopisu <i>Ilustrirani glasnik</i>	10
3.1 Razmerja med vrstami objav slovenskih in anonimnih avtorjev.....	10
3.2 Obseg proznih del slovenskih in anonimnih avtorjev.....	12
3.3 Vrstne oznake v kratkih pripovedih slovenskih in anonimnih avtorjev.....	13
3.4 Razmerje med številom del slovenskih avtorjev, številom prevodov in številom del anonimnih avtorjev.....	15
4 Avtorji.....	17
4.1 Avtorji, ki so objavljali pod psevdonimom.....	17
4.2 Avtorji, ki niso objavljali pod psevdonimi.....	19
4.3 Opisi avtorjev, ki so objavljali v <i>Ilustriranem glasniku</i>	20
4.4 Analiza tujih avtorjev.....	24
5 Vpliv vojne na pripovedi v <i>Ilustriranem glasniku</i>	31
Zaključek.....	34
Viri in literatura.....	36
Bibliografija leposlovja v <i>Ilustriranem glasniku</i>	37
Bibliografija slovenskih in anonimnih avtorjev.....	37
Bibliografija tujih avtorjev.....	44

Kazalo grafov

<i>Graf 1: Razmerje med kratkimi pripovedmi, srednje dolgimi pripovedmi, pesmimi in dramskimi deli.....</i>	<i>11</i>
<i>Graf 2: Število literarnih del po letnikih.....</i>	<i>12</i>
<i>Graf 3: Število proznih del slovenskih in anonimnih avtorjev po številu besed.....</i>	<i>13</i>
<i>Graf 4: Odstotek del z vrstnimi oznakami.....</i>	<i>14</i>
<i>Graf 5: Število del domačih, tujih in anonimnih avtorjev po letnikih.....</i>	<i>15</i>
<i>Graf 6: Razmerje med deli domačih, tujih in anonimnih avtorjev.....</i>	<i>16</i>
<i>Graf 7: Razmerje med psevdonimi in avtorji, ki se niso podpisali s psevdonimom.....</i>	<i>17</i>
<i>Graf 8: Delež tujih avtorjev po državah.....</i>	<i>30</i>

Kazalo tabel

<i>Tabela 1: Psevdonimi z dopisanim avtorjem, če je razrešen.....</i>	<i>18</i>
---	-----------

Uvod

Za analizo diplomske naloge sem si izbrala časopis *Ilustrirani glasnik*, ki je izhajal v času prve svetovne vojne, torej od leta 1914 do 1918. V časopisu sem analizirala vsa leposlovna dela. Vsi letniki so dostopni na spletni strani Digitalne knjižnice Slovenije. S pomočjo digitaliziranega gradiva sem vsa leposlovna dela slovenskih in anonimnih avtorjev prenesla in uredila na spletni strani Wikivir. To gradivo je prosto dostopno na Wikiviru in predstavlja pomembno razsežnost diplomske naloge. Objave v *Ilustriranem glasniku* so bile do sedaj dostopne samo preko digitaliziranega gradiva na digitalni knjižnici ali pa preko ročnega iskanja v knjižnici, ki hrani originalne izvode. S tem se je olajšala dostopnost do gradiva. Samo prenašanje in urejanje gradiva je bilo zelo zamudno, vendar nujno potrebno za nadaljnjo analizo. Največ težav sem imela z razločevanjem med literarnimi in publicističnimi deli, saj so pri nekaterih delih meje zelo tanke.

Že med samim prenašanjem sem si sproti izdelovala preglednico s programom *Microsoft Office Excel*, kamor sem vpisovala vse relevantne podatke leposlovnih del. Nato sem analizirala odnose med pripovedmi in avtorji ter za lažjo predstavbo izdelala tudi grafe. V *Ilustriranem glasniku* je objavljalo zelo veliko slovenskih in tujih avtorjev. Slovenski avtorji so svoje ime velikokrat prikrili s psevdonimi. Veliko sem jih razrešila s pomočjo Kocijanove *Bibliografije*, za druge pa sem si pomagala s *Slovenskim biografskim leksikonom*. Za analizo tujih avtorjev sem uporabila nacionalne Wikipedije. Tuje avtorje sem dodatno preverila v Katalogu tujih avtorjev, kjer sem ugotovila njihovo pogostnost objavljanja in omenjanja v slovenskem časopisju v času prve svetovne vojne.

Na koncu sem še pregledala vpliv vojne na pripovedi v *Ilustriranem glasniku*, saj je v njih vojna tematika močno izražena.

1 *Ilustrirani glasnik*

Časopis *Ilustrirani glasnik* je izhajal od leta 1914 do 1918. Izšel je enkrat tedensko, vsak četrtek. Izhajati je začel 3. 9. 1914, zadnji letnik pa se je zaključil 29. 8. 1918. V vseh štirih letnikih izhajanja je izšlo veliko leposlovnih del, ki so tesno povezana z aktualnim dogajanjem tistega časa, s prvo svetovno vojno.

Skozi vsa leta je bil odgovorni urednik Josip Klovar. Časopis je tiskala Katoliška tiskarna. Obseg se je skozi leta krčil, na začetku je obsegal 12 strani, nato 10, na koncu pa samo še 8 strani. Bralci so v časniku lahko prebirali literarne objave, od pesmi, zgodb, podlistkov pa do črtic. Literarne objave so bile plod tako domačih kot tudi tujih avtorjev, veliko del pa je bilo anonimnih. Rubriki Doma in Po svetu sta vsebovali aktualne novice, te so bile po navadi o vojni in frontah. Rubrika Gospodinja je prinašala kuharske recepte in informacije o gospodinjstvu ter prehrani. Rubrika Zdravstvo je navajala razne domače recepte zoper bolezni. Rubriki Dogodbe in Drobiž sta prinašali kratke anekdote, poleg tega pa tudi poučne zgodbe, npr. kako je k nam prišel krompir.

V zadnjih številkah je urednik napovedoval, da se bo *Ilustrirani glasnik* s septembrom preoblikoval v družinski list, ki naj bi vseboval veliko kratkih pripovedi, romanov, novic in uporabnih napotkov, vendar potem iz tega ni bilo nič.

Gregor Kocijan o *Ilustriranem glasniku* piše, »da je imel v prvi vrsti vojnopropagandne namene, saj opravičuje vojno, povečuje Avstro-Ogrsko in patriotično navdušuje bralce s tem, da jim prikazuje junaštvo avstrijske vojske.« Zdi se mu zanimivo, da so v glasilu objavljali France Bevk, France Koblar, Ivan Cankar, Matija Malešič in Ciril Jeglič, katerih dela so bila pogosto proti vojni. Za objavo takih del domneva, da mogoče cenzura ni bila tako stroga ali pa da niso razumeli pomena njihovih del. (Kocijan 1996: 203)

1.1 Odnos do dogodkov na Balkanu

Ilustrirani glasnik je imel za poročanje o aktualnih dogodkih svojega poročevalca Cvenkla. O vojni na Balkanu so poročali prilagojeno cenzuri in se niso opredeljevali. O svetovni vojni na začetku poročajo zelo natančno, časopis vsebuje tudi veliko slik in zemljevidov. Boje na soški fronti so opisovali zelo nadrobno, prilagali so tudi veliko slikovnega gradiva. Časopis je pisal

tudi o tem, kako naj po vojni uničeno Gorico spet obnovijo. Izdal je serijo razglednic Vojska v slikah, od katerih je del dobička namenil goriškim beguncem in oslepelim slovenskim vojakom. O revoluciji v Rusiji je poročal v marcu 1917, v naslednji številki pa o njenih vzrokih. O mirovnih prizadevanjih je pisal o Wilsonovih in papeških mirovnih prizadevanjih, objavil pa je tudi celoten predlog ruskih delegatov za mir. O notranjeavstrijskih razmerah je prvi dve leti vojne pisal le o pomanjkanju hrane. Spomladi 1916 je bilo na Slovenskem veliko političnih strank, vendar *Ilustrirani glasnik* o tem ni pisal. V tem času je bil naklonjen zvestobi Slovencev dinastiji. Leta 1917 je postala politika osrednja tema, ki ji je namenjal vedno več prostora. Pisal je o pripravah na državni zbor, objavil pa je tudi besedilo Majniške deklaracije. *Ilustrirani glasnik* je Janezu Evangelistu Kreku namenil kar nekaj člankov o njegovem življenju, objavil pa je tudi njegovo dramsko delo *Ob vojski*. Časnik je bil bolj na strani kmetov, saj so parlamentu priporočali, da naj za njih bolj poskrbi. Poročal je tudi o stavkah na Dunaju, ki so bile v januarju 1918, ter opisoval vse politične dogodke, povezane s Slovenijo. (Žvanut 1979: 112–116)

2 Značilnosti kratke pripovedne proze v času 1. svetovne vojne

V času 1. svetovne vojne se literatura uvršča v obdobje moderne. Gregor Kocijan obdobje od 1910 do 1918 uvršča v tretje obdobje kratke pripovedne proze v obdobju moderne, torej v to obdobje spada tudi prva svetovna vojna. Kocijan ugotavlja, da je vojni čas na pisce zelo močno vplival, saj so skoraj vsi pisatelji pisali o vojni tematiki. V tem obdobju je imel vidno vlogo Ivan Cankar, ki je v dveh letih ustvaril zbirko *Podobe iz sanj* ter jo objavil leta 1917. Leta 1915 je v *Ilustriranem glasniku* objavil črtico *Bilka v viharju*. Skozi vso moderno je opazno nihanje med epskim izrazitejšim pisanjem in lirizirano pripovedno prozo. Pri lirizirani pripovedni prozi je imel glavno vlogo Cankar, ki je svoj model kratke pripovedne proze zasnoval na lirizaciji. Večina drugih avtorjev je ostala na strani epskosti. (Kocijan 1996: 228–229)

Avtorji, ki so pisali kratko prozo na strani epskosti, so bili bliže tradicionalnemu modelu in so se navezovali na bolj realistično-naturalistično stilno usmeritev. Na drugi strani pa je cankarjanski model spodbujal iskanje v smeri novoromantičnih in simbolističnih posebnosti. (Kocijan 2006: 11)

Produkcija kratke proze je naraščala do prve svetovne vojne, med njo pa je začela upadati. Predstavniki kratke proze v tem času so bili Cankar, Meško, Finžgar, Šorli, Golar ter Ivan Pugalj. Poleg njih so svojo zgodnjo kratko pripoved predstavili tudi Ivan Pregelj, Stanko Majcen, France Bevk in Lovro Kuhar. Takrat so objavljali tudi najmlajši predstavniki, to so Marija Kmet, Narte Velikonja, Ferdo in Juš Kozak, Jože Pahor ter Ivan in Fran Albreht. (Kocijan 2006: 11)

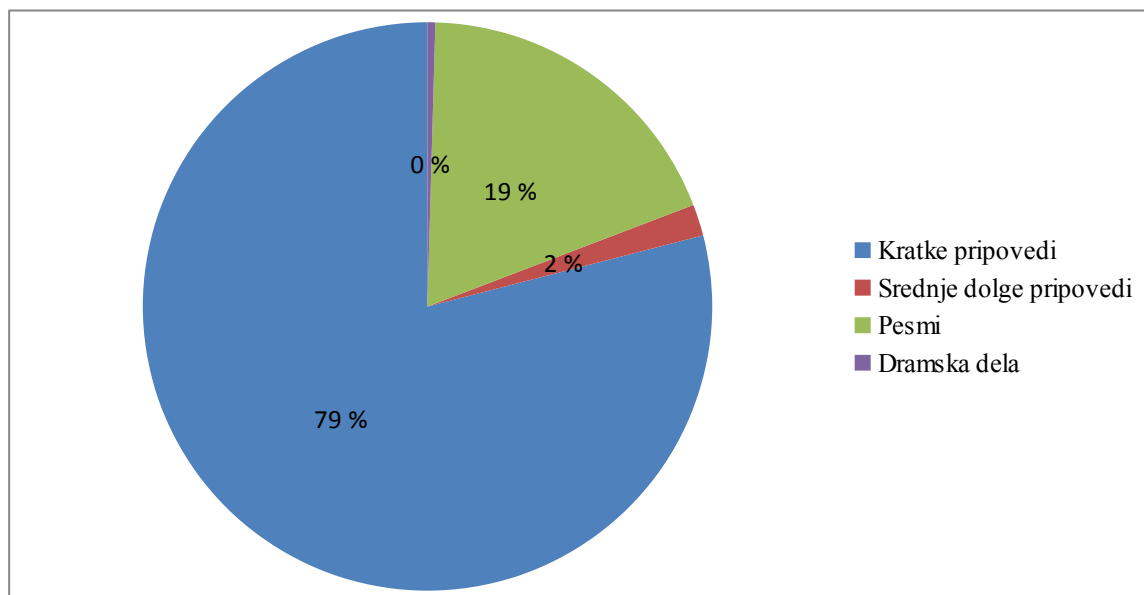
3 Analiza leposlovja v časopisu *Ilustrirani glasnik*

Ilustrirani glasnik je izhajal štiri leta, od septembra 1914 do konca avgusta 1918. Pri analizi nisem upoštevala koledarske razmejitev leta, temveč sem se zanašala na letnike izhajanja.

V *Ilustriranem glasniku* sem v prvi vrsti pregledovala literarna dela. Besedila del slovenskih avtorjev in anonimnih del sem sproti prenašala na spletno stran *Wikivir*, kjer so tudi vsa besedila prosto dostopna. Ti teksti so mi v nadaljevanju diplome zelo pomagali, saj sem tako lahko zelo hitro s pomočjo računalniškega orodja ugotovila število besed posameznih kratkih pripovedi. Prenašala sem tako kratko prozo kot tudi pesmi in eno dramsko delo. Besedil tujih avtorjev nisem prenašala, saj sem se pri analizi besedil osredotočila na dela slovenskih in anonimnih avtorjev. Sproti sem si vsa dela, tako tujih kot domačih avtorjev, vpisovala v razpredelnico, ki mi je pomagala pri analizi.

3.1 Razmerja med vrstami objav slovenskih in anonimnih avtorjev

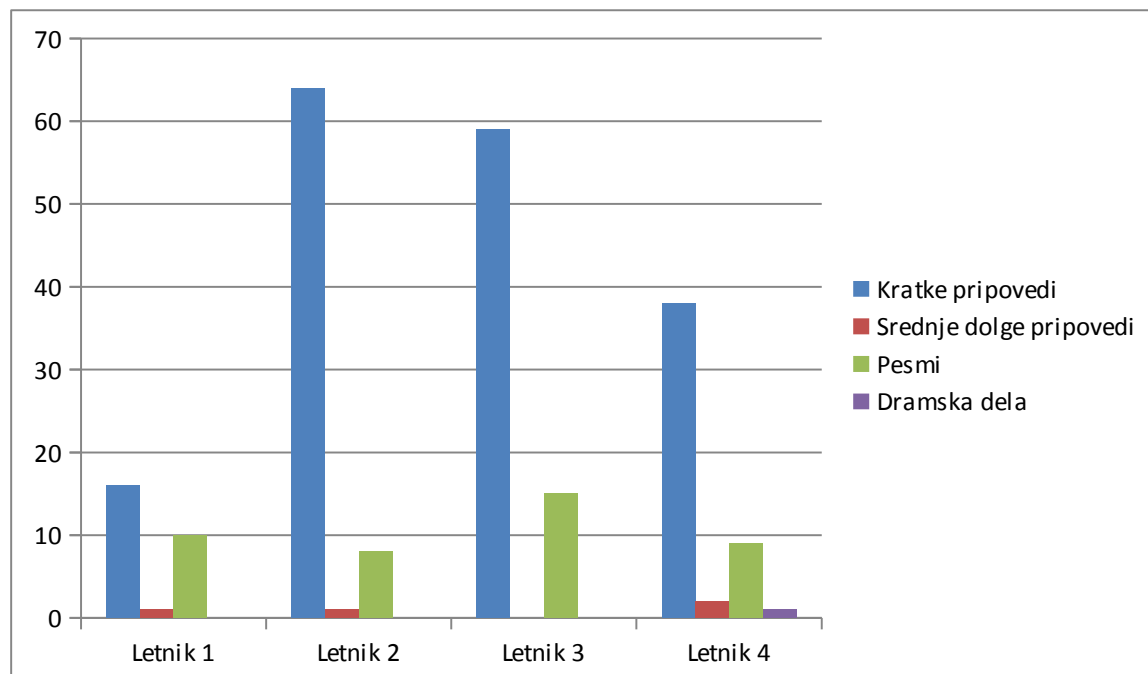
Analizirala sem samo dela slovenskih in anonimnih avtorjev. Tujih avtorjev nisem upoštevala, saj njihovih del nisem prenašala na Wikivir in bi brez štetja besed težko ugotovila razmerja med kratkimi in srednje dolgimi pripovedmi. Štetje besed neposredno iz časopisa bi bilo zelo zamudno, saj je veliko del izšlo v nadaljevanjih, poleg tega pa bi si težko pomagala z računalniškimi orodji, saj je prepoznavanje besed iz starega tiska velikokrat vprašljivo. Zanimalo me je razmerje med kratkimi pripovedmi, srednje dolgimi pripovedmi, pesmimi in dramskimi deli skozi vse štiri letnike. Vseh objav je 224, od tega jih je 177 oz. 79 % kratkih pripovedi, 4 oz. 2 % je srednje dolgih pripovedi, pesmi je 42 oz. 19 %, dramsko delo pa je samo eno, tako da v odstotkih pride zanemarljivo število.



Graf 1: Razmerje med kratkimi pripovedmi, srednje dolgimi pripovedmi, pesmimi in dramskimi deli

Iz grafa 2 je razvidno, da je kratkih pripovedi največ v zadnjih treh letnikih. V prvem letniku jih je zelo malo, saj je bilo objavljenih zelo veliko prevodov. V letniku 2, torej v letih

1915/16, je izšlo največ kratkih pripovedi. Srednje dolge pripovedi so izhajale v nadaljevanjih, npr. Albanska špijonka je izšla v desetih številkah. V 3. letniku je izšlo največ pesmi, vendar pa jih je skozi vse štiri letnike približno enako. Dramsko delo je izšlo samo eno v zadnjem letniku, v vseh prejšnjih letnikih pa ni bilo nobenega. Dramsko delo nosi naslov Ob vojski avtorja Janeza Evangelista Kreka.



Graf 2: Število literarnih del po letnikih

3.2 Obseg proznih del slovenskih in anonimnih avtorjev

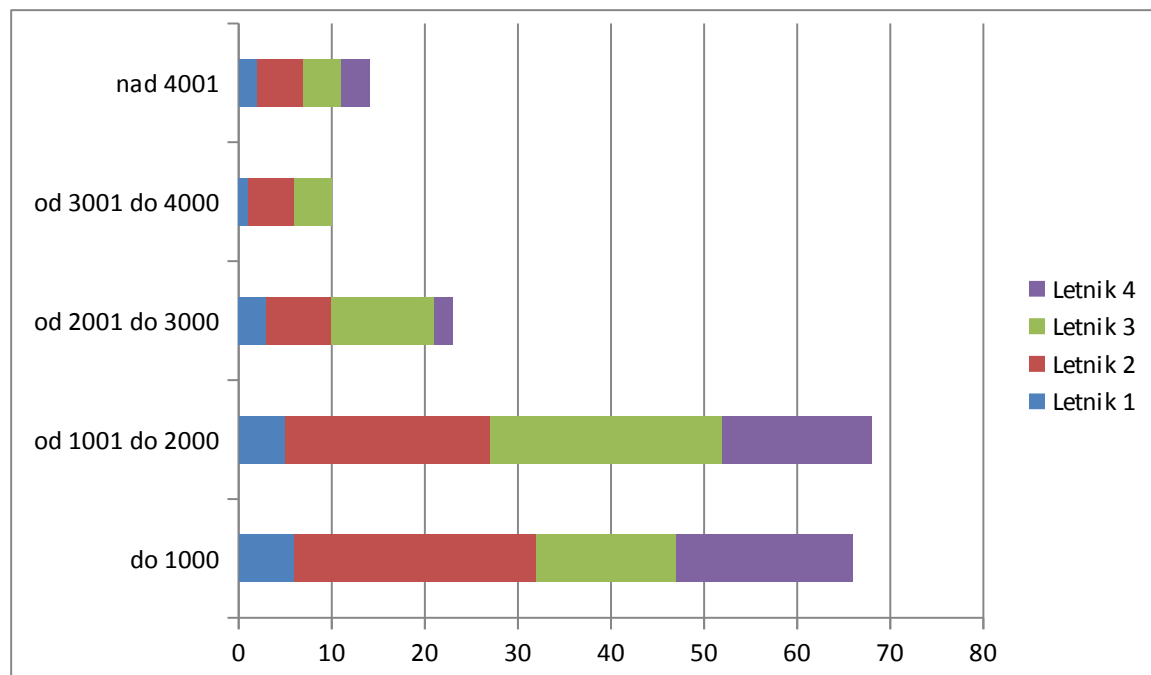
Kocijan je analiziral obseg kratkih pripovedi v obdobju moderne. Ugotovil je, da jih 23 % vsebuje do 1000 besed, 38 % od 1001 do 2000 besed, 18 % od 2001 do 3000 besed, 9 % od 3001 do 4000 ter 12 % nad 4001 besedo. (Kocijan 2006: 4)

Iz grafa 3 je razviden obseg kratkih pripovedi skozi celotno izhajanje časopisa. Do 1000 besed ima 36 % del, od 1001 do 2000 besed ima 38 % del, od 2001 do 3000 besed ima 13 % del, od 3001 do 4000 besed ima 5 % del ter 8 % nad 4001 besedo.

Če rezultate primerjam s Kocijanovimi izračuni, se vidi, da razmerja med deli sovpadajo. Tudi v primeru *Ilustriranega glasnika* je največ del, ki imajo obseg od 1001 do 2000 besed. Na drugem mestu je dolžina do 1000 besed, sledi ji od 2001 do 3000 besed, najmanjši obseg pa imajo besedila z dolžino od 3001 do 4000 besed.

Najkrajša pripoved s samo 181 besedami je Potujoča duša, ki jo je napisal Andrej Čebokli, podpisan kot Andrejanov.

Najdaljša pripoved je Albanska špijonka s 15803 besedami. Izšla je v rubriki Podlistek v desetih številkah. Podnaslov je Povest iz balkanske vojne, napisala pa sta jo Narte Velikonja in Izidor Cankar pod psevdonimom Ivan Dolinar.



Graf 3: Število proznih del slovenskih in anonimnih avtorjev po številu besed

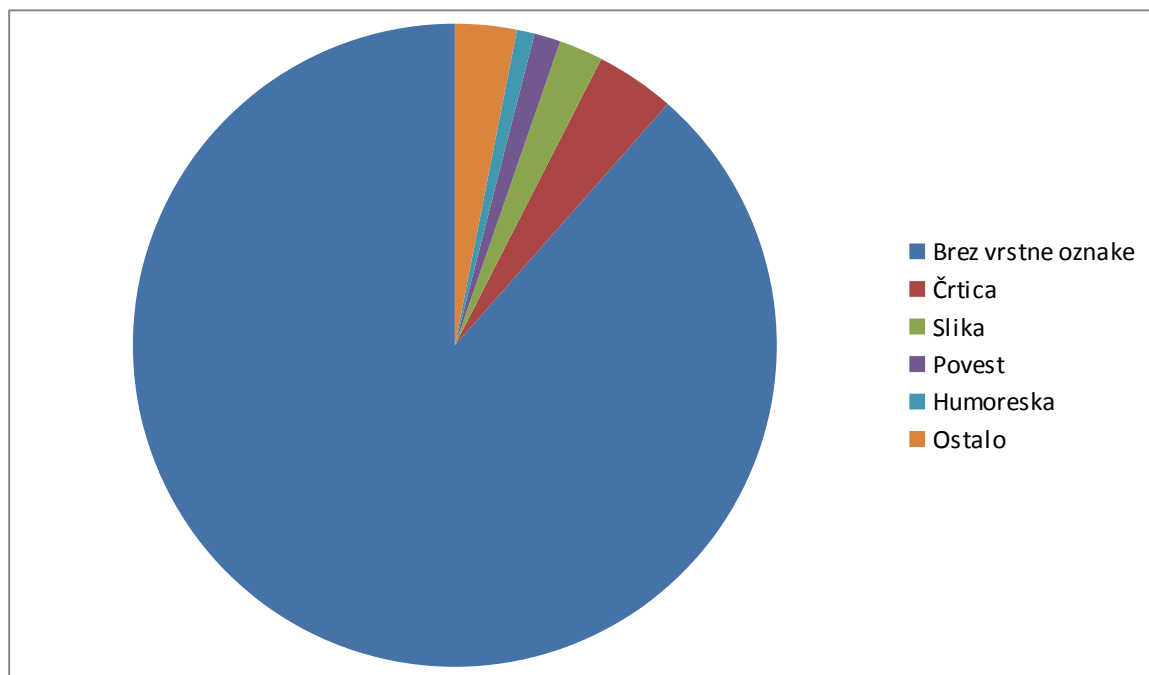
3.3 Vrstne oznake v kratkih pripovedih slovenskih in anonimnih avtorjev

Kocijan je obravnaval tudi vrstne oznake kratkih pripovedi v obdobju moderne. Odstotek nepoimenovanih kratkih pripovedi se je v tem obdobju zvišal na 65 %. V moderni je bila najpogosteje uporabljena vrstna oznaka črtica, kar 24 %, »sledijo pa ji slika, sličica (21 %), povest, povestica (12 %), spomin (4 %) in zgodba, zgodbica (3 %). Teh vrstnih imen je zajelo 64 % poimenovanih kratkih pripovedi.« (Kocijan 2006: 6–7)

Graf 4 prikazuje delež kratkih pripovedi slovenskih in anonimnih avtorjev z vrstno oznako in brez oznake v *Ilustriranem glasniku*. Večina del je brez vrstne oznake. Z vrstno ali žanrsko oznako je 26 del. Najpogosteje je uporabljena oznaka črtica, kar devetkrat, od tega imajo štiri žanrsko oznako, saj imajo poleg vrstne oznake še krajevno, časovno ali tematsko določitev (Črtica z besarabske fronte, Vojna črtica in Zgodovinska črtica). Petkrat se pojavi oznaka slika, ki ima vedno pripisano tudi časovno določitev (Slika iz bodočnosti, Slika iz časa francoske vlade, Božična slika in Slike iz nemško-francoske vojne). Povest se pojavi trikrat, pripisano pa ima tudi časovno, tematsko ali avtorjevo določilo (Povest iz balkanske vojne,

Povest z nepotrebnim uvodom in Ljudska povest iz leta 1911). Humoreska se pojavi dvakrat, enkrat je brez dodatne oznake, enkrat pa ima tematsko določilo (Humoreska iz vojaškega življenja). Ostalih vrstnih in žanrskih oznak je sedem, to so zgodba (Božična zgodba), iz dnevnika (Iz dnevnika občinskega pisarja in samo Iz dnevnika), Iz knjige spominov, Iz spominov veteranca, legenda (Poljska legenda) in pravljica (Pravljica iz Litve).

V grafu 4 sem upoštevala vrstne oznake, poleg njih pa tudi žanrske oznake, s tem da sem uporabila samo vrstni del oznake.

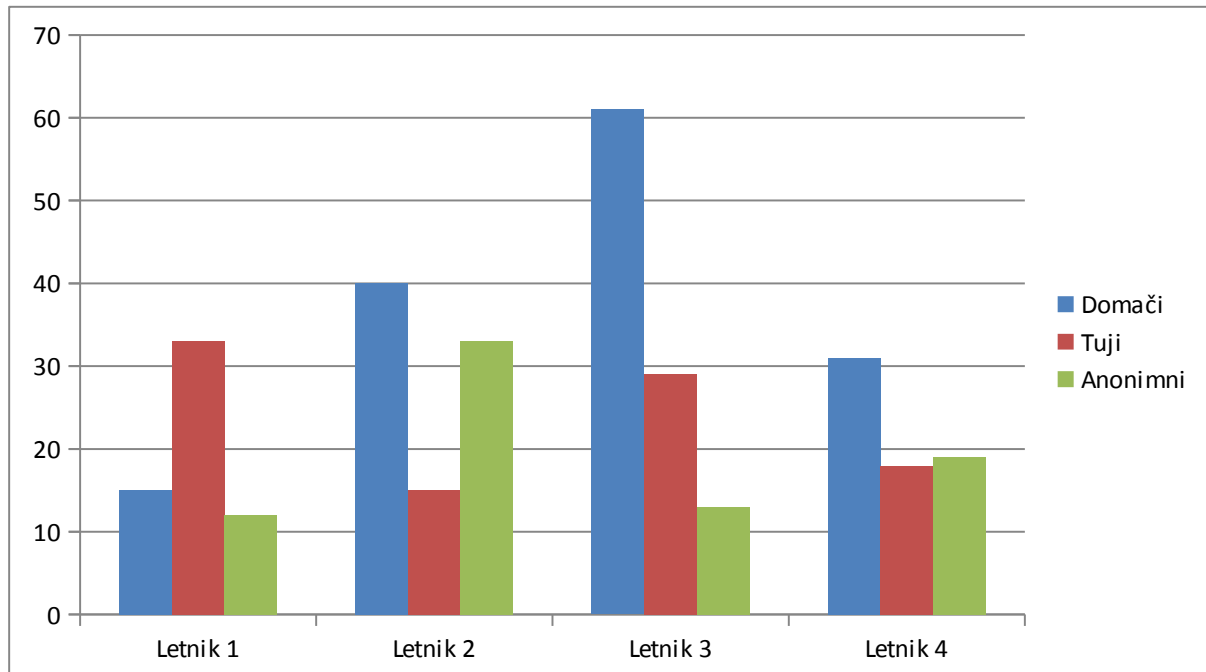


Graf 4: Odstotek del z vrstnimi oznakami

3.4 Razmerje med številom del slovenskih avtorjev, številom prevodov in številom del anonimnih avtorjev

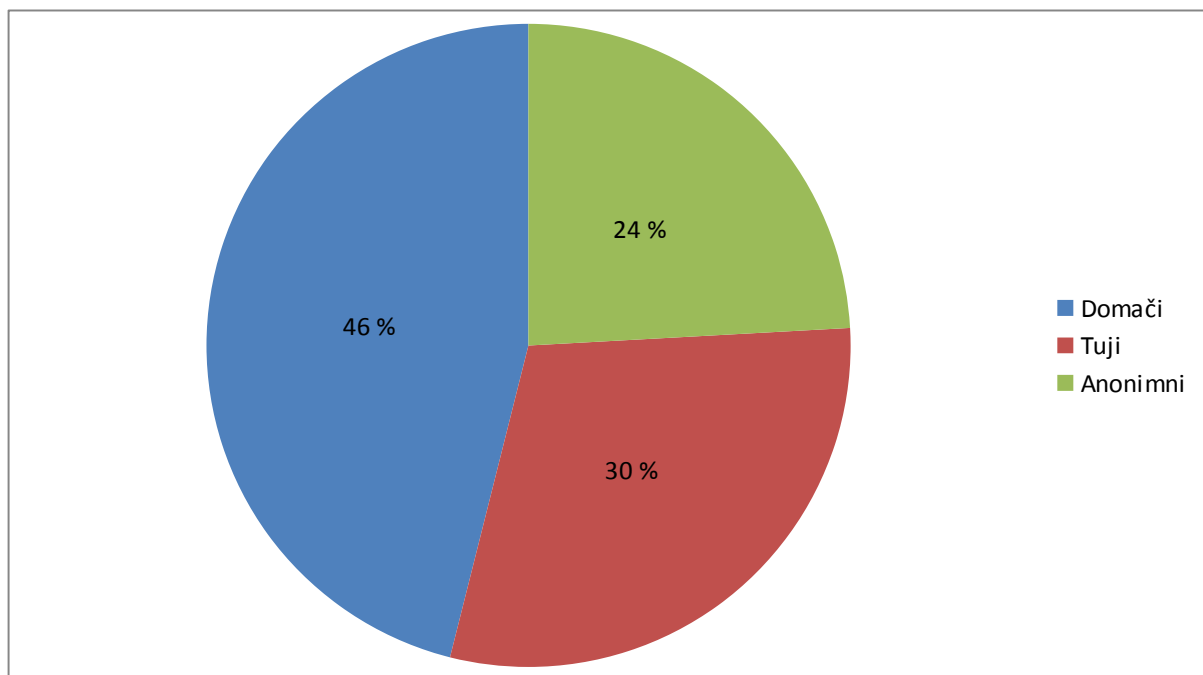
Pregledala sem vsa dela ter ugotovila razmerje med pogostostjo objavljanja domačih, tujih in anonimnih avtorjev. Iz grafa 5 je razvidno, da so domači pisci največ objavljali v tretjem letniku. Skozi vse štiri letnike je približno konstantno število anonimnih avtorjev. Prevodi skozi letnike malo upadajo, čeprav moram omeniti, da jih je veliko izhajalo v nadaljevanjih,

česar pa v tem grafu nisem upoštevala. Po številu besed bi prevedena dela presegala dela domačih avtorjev, saj jih je veliko izšlo v nadaljevanjih. Pripoved Kresalo duhov, ki jo je napisal P. A. Sheehan s podnaslovom Roman iz irskega življenja, je izšla v 52 nadaljevanjih. Boy s podnaslovom Roman, ki ga je napisal Luis Coloma, je izšel v 29 nadaljevanjih. Tako da se mi zdi, da so velik del časopisa obsegali dolgi prevedeni teksti, vendar iz grafa, ki kaže število posameznih del, to ni razvidno.



Graf 5: Število del domačih, tujih in anonimnih avtorjev po letnikih

Iz grafa 6 je razvidno, da je bilo skozi vsa 4 leta veliko del slovenskih avtorjev, malo manj tujih, anonimnih besedil pa je bilo najmanj.

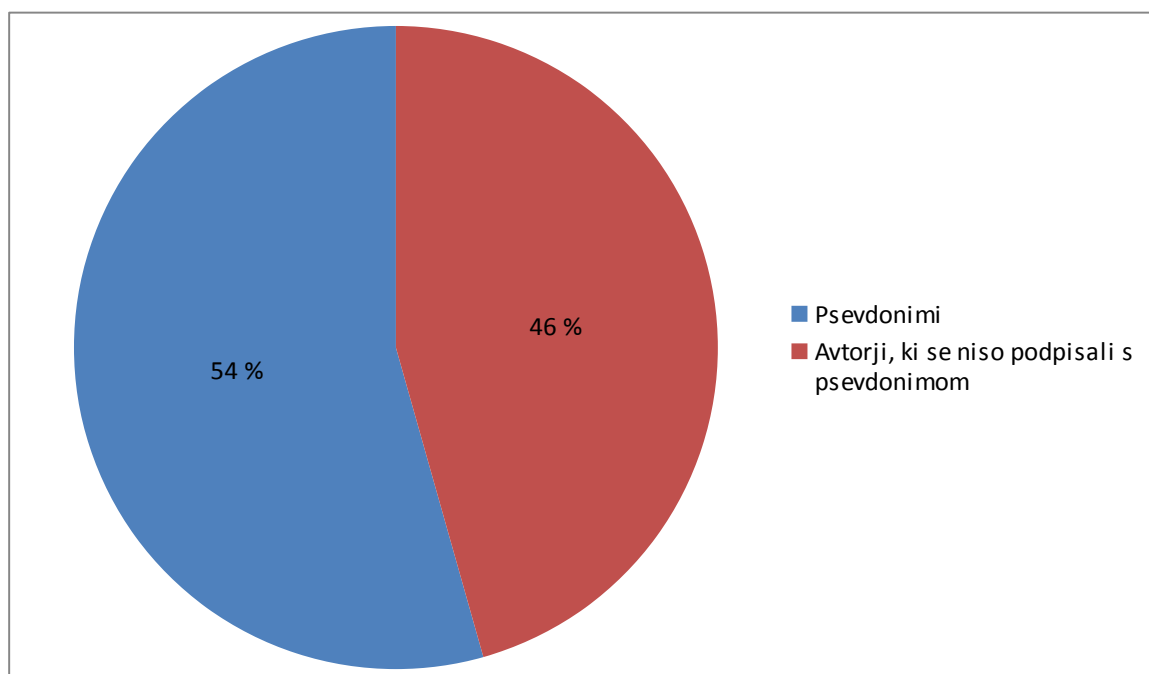


Graf 6: Razmerje med deli domačih, tujih in anonimnih avtorjev

4 Avtorji

4.1 Avtorji, ki so objavljali pod psevdonimom

Pri razreševanju psevdonimov sem si največ pomagala s Kocijanovo bibliografijo *Slovenska kratka pripovedna proza 1892–1918*. Pisatelj France Bevk je pri podpisu svoje ime velikokrat krajšal v Fr. Bevk ali F. Bevk, vendar tega nisem upoštevala kot psevdonim, saj je jasno razvidno, da gre zanj. Podoben primer je tudi Ivan Baloh, ki se je občasno podpisal Iv. Baloh, ter France Koblar, ki se je podpisal kot Fr. Koblar, Vinko Bitenc-Radoš je svoje ime krajšal v V. B. Radoš.



Graf 7: Razmerje med psevdonimi in avtorji, ki se niso podpisali s psevdonimom

Število del	Avtor	Psevdonim
31	Matija Malešič	Stanko Bor S. B.
15	Ciril Jeglič	Jože Plot
1	Alojzij Merhar	A. M.
6		Silvin Sardenko
7		T. S.
6	Ivan Pregelj	I. Mohorov J. Mohorov

		I. P. I. M.
5	Albin Prepeluh	A. P.
2	Frančišek Kralj	Angelar Zdénčan
1	Andrej Čebokli	Andrejanov
1	Joža Lovrenčič	Dr. Jos. Lovrenčič
1	France Bevk	Fr. B.
1	Narte Velikonja	N. V.
1	Izidor Cankar in Narte Velikonja	Ivan Dolinar
1	Janko Hacin	J. H.
1		M. I.
1		M. C.
1		M. B.
1		Ledinski
1		F. M. Ledinski
1		Dr. M. O.
1		C. bar. V. N.
1		F. R.
1		I. D.
1		K. A.
1		L. R.
1		M.
1		S. T.
1	Vladimir Knaflič ali Rado Murnik?	V. K.
1	Jože Peterlin? ali Milan Pugelj	P.
2		R. H.
1		Unger

Tabela 1: Psevdonimi z dopisanim avtorjem, če je razrešen

Iz grafa 7 je razvidno, da se je malo več kot polovica avtorjev podpisovala s psevdonimi. Največ objav, kar 31, je imel Matija Malešič, ki se je podpisoval s psevdonomom Stanko Bor in s kratico S. B. Sledi mu Ciril Jeglič, trinajst objav, podpisoval se je kot Jože Plot. Sedem objav je imel avtor, ki se je podpisoval s kratico T. S., za katero ni znano, kdo je pod njo objavljajal. S petimi objavami mu sledi kratica A. P., pod katero je izdajal Albin Prepeluh. Šest objav je imel Ivan Pregelj, ki se je podpisoval s psevdonimi I. Mohorov, J. Mohorov in s kratico I. P., za katero ima Kocijan razrešeno, da je Pregelj, vendar ima to pod vprašajem. Alojzij Merhar se je podpisal s kratico A. M. Andrej Čebokli je izdajal pod psevdonomom Andrejanov. Veliko avtorjev se je podpisalo s kraticami, ki pa niso razrešene.

Pod psevdonomimom Ledinski in F. M. Ledinski sta objavljena dva soneta. Pod tem psevdonomimom so mogoče objavili pesmi Antona Žaklja, ki je objavljaj pod psevdonomimom Rodoljub Ledinski. Žakelj je umrl leta 1868, torej če sta pesmi res njegovi, so ju v uredništvu objavili z njegovim psevdonomimom.

Kratko pripoved Ognji je objavil avtor pod kratico V. K. Kocijan ima za to kratico razrešena dva avtorja: Vladimir Knaflič in Rado Murnik, ki ga ima pod vprašajem, vendar v tem primeru ni mogoče ugotoviti, ali je kdo izmed njiju pravi pisatelj.

Enak primer je avtor P., ki je objavil pripoved Odlomki iz dnevnika. Kocijan ima za to kratico razvozlana dva avtorja: Milan Pugelj ali pa Jože Peterlin, ki ga ima pod vprašajem. Če je Jože Peterlin ista oseba, ki je v *Velikem slovenskem biografskem leksikonu*, potem njega lahko izključim, saj se je rodil leta 1911. Milan Pugelj bi bil možen avtor, vendar tega ne morem trditi brez dokazov.

4.2 Avtorji, ki niso objavljali pod psevdonomimi

Največ objav med avtorji, ki so se podpisovali s pravim imenom, je imel France Bevk, kar 11, poleg tega pa še eno s kratico, tako da je imel skupaj 12 objav. S petimi objavami mu sledi pesnik Vinko Bitenc-Radoš, ki je objavljaj samo pesmi. Za njim je France Koblar, ki je objavil 4 kratke pripovedi.

4.3 Opisi avtorjev, ki so objavljali v *Ilustriranem glasniku*

Opise avtorjev sem jemala iz *Slovenskega biografskega leksikona* in *Osebnosti: veliki slovenski biografski leksikon*.

Ivan Baloh (1873–1954) je bil med ustanovitelji dijaškega društva Zadruga, v katerem so se zbirali pesniki slovenske moderne. Pisal je pesmi in črtice, ki jih je objavljaj v revijah, objavil pa je tudi samostojno zbirko *Črtice* in prizor *Kmet in fotograf*. V *Ilustriranem glasniku* je objavljena kratka pripoved Zagorski zvonovi.

France Bevk (1890–1970), rojen v Zakojci pri Cerknem, se je v *Ilustriranem glasniku* pod večino del podpisoval s pravim imenom, v enem primeru pa se je podpisal s Fr. B. Bil je kulturni delavec ter urednik *Mladike* in *Goriške straže*. Veliko je pisal in objavljaj pri

primorskih založbah. Na začetku je pisal poezijo in drame, kasneje pa prozo. Pisal je iz meščanske, kmečke in zgodovinske tematike. S pomočjo svojih del je Primorce prikrito pozival k vztrajanju pod fašističnimi raznarodovalnimi pritiski. V *Ilustriranem glasniku* je izdal veliko kratih pripovedi: Zrakoplov, Ujetnik, Edinec, Pohabljenici, Berač idr., poleg tega pa tudi pesem Kosci.

Vinko Bitenc-Radoš je v *Ilustriranem glasniku* objavljal pesmi, ki so bile po večini z versko tematiko, ki jo izdajajo že sami naslovi: Vstajenje, Aleluja!, Vnebovzetje in Vseh vernih dan.

Ivan Cankar (1876–1918) se je preživljal s pisanjem publicistike in leposlovja. Kandidiral je na listi socialnih demokratov. Sodeloval je v dijaškem društvu Zadruga. Med prvimi objavami je pisal pesmi in kratko prozo. Zbirko *Erotika* so slovenski konservativci ostro zavrnil, ljubljanski škof Jeglič je sežgal vse neprodane izvide. Razvijal je svojo različico simbolizma ter se približeval prvinam nove romantike. V *Ilustriranem glasniku* je izdal črtico Bilka v viharju.

Izidor Cankar (1886–1958) je bil umetnostni zgodovinar, pisatelj, prevajalec in diplomat. Bil je urednik *Doma in sveta* in glavni urednik *Slovenca*. Osnoval je Umetnostnozgodovinsko društvo in glasilo *Zbornik za umetnostno zgodovino*. V *Ilustriranem glasniku* je skupaj z Nartom Velikonjo izdal Albansko špijonko pod psevdonimom Ivan Dolinar. Pod psevdonimom je tudi prevedel Sheehana.

Andrej Čebokli (1893–1923) je objavljal pod psevdonimom Andrejanov. V dijaški *Zori* je objavljal pesmi, kasneje pa je pisal tudi povesti in ekspresionistične črtice z vojnimi motivi. V *Ilustriranem glasniku* je izdal pripoved Potujoča duša.

Ivo Česnik (1885–1951) je pred prvo svetovno vojno delal v Gorici, nato pa je bil odvetnik v Novem mestu. Pisal je romantično-realistične povesti z vzgojno vsebino, ki jih je objavljal v *Zvončku*, *Zori* in *Domačem prijatelju*. Pisal je tudi za Mohorjevo družbo. V *Ilustriranem glasniku* je izdal povest Radi razžaljena čast.

Lea Fatur (1865–1943) je pisala pravljice, zgodovinske romane, ljubezenske povesti in črtice. Objavljala je v *Domačem prijatelju*, *Slovincu*, *Ženskem svetu* in *Domu in svetu*. V *Ilustriranem glasniku* je izdala povest Pod Učko goro.

Simon Gregorčič (1844–1906) je bil kaplan v Kobaridu, kasneje pa je živel v Gorici. Svoje pesmi je objavljal v *Zvonu*, *Ljubljanskemu zvonu* in v *Slovanu*. Njegove pesmi so izpovedovale domoljubje in bolečino o ogroženosti naroda in domovine ter so krepile narodnoobrambno ozaveščenost. Prav zato so jih verjetno tudi objavljali v *Ilustriranem*

glasniku, saj so take krepilne pesmi v vojnem času zelo priljubljene. V časniku so objavljene pesmi Soči, Odlikovanje in Ti osrečiti jo hoti.

Janko Hacin (1884–1956) je bil gospodarski strokovnjak. V Pragi je študiral pravo. Leta 1916 je na vzhodni fronti pobegnil k Rusom, ki so ga do konca leta 1917 poslali v Švico, od koder je potem pošiljal sporočila. Nato je bil v italijanskem tiskovnem uradu dopisnik za Češko, kasneje pa v francoskem uradu za Jugoslavijo. Bil je tudi izvedenec jugoslovanske delegacije na mirovni konferenci v Parizu. V *Ilustriranem glasniku* je objavil kratko pripoved Spomini pod psevdonimom J. H.

Ciril Jeglič (1897–1988) je bolj kot pisatelj znan kot agronom, saj je prenovil alpski botanični vrt Juliana v Trenti in zasnoval Arboretum Volčji Potok. Pisal je pesmi in črtice, ki jih je objavljala predvsem v *Domu in svetu*. V *Ilustriranem glasniku* je objavil petnajst kratkih pripovedi z naslovom Na slamnicah, Vrste iz dnevnika, Bošnjaki, Nočna zgodba, Vprašanje, Romarica idr. Trinajst objav je izdal pod psevdonimom Jože Plot, zadnji dve pa s svojim pravim imenom. Ti dve pripovedi sta Vrste iz dnevnika in Eden izmed mnogih.

France Koblar (1889–1975) je v *Ilustriranem glasniku* izdal štiri kratke pripovedi z naslovi Berač, Spomin, Zgodba o revščini in Sveti trije kralji. Bil je literarni zgodovinar, kritik in urednik, poleg tega pa še član slovenskega kluba PEN, predsednik Društva slovenskih književnikov in Slovenske matice. Do leta 1918 je objavljala pesmi in prozo, nato pa se je posvetil kritiki in publicistiki.

Frančišek Kralj je bolj znan pod psevdonimom Angelar Zdénčan. V *Slovenskem biografskem leksikonu* na spletu sem s pomočjo iskalnika našla njegov psevdonim pod imenom F. Kralj. Bil je duhovnik, kot pesnik in pisatelj pa je objavljala v *Vrtcu*, *Angelčku*, *Ljubljanskem zvonu*, *Zori*, *Bogoljubu* idr. Najbolj se je uveljavil v mladinskem slovstvu. V *Ilustriranem glasniku* je izdal dve pesmi: Kaj bom storil? in Nikomur ne povem.

Janez Evangelist Krek (1865–1917) je bil slovenski politik, pisatelj in teolog. Pisal je novele, povesti, pesmi in dramska dela. Bil je krščanski socialist, zato je tudi obsojal kapitalizem in izkoriščanje delavstva. Bil je proti ateističnemu socializmu, odločilno družbeno vlogo je pripisoval zadružništvu. Bil je eden glavnih predstavnikov novega tipa »socialnega duhovništva« v Avstriji. Ustanavljal je različne vrste zadrug, njegovo zadružništvo je z ugodnimi posojilnimi pogoji ustavilo propadanje in prodajo kmetij. Podpiral je povezovalna prizadevanja Slovencev in Jugoslovanov. V *Ilustriranem glasniku* je objavljena njegova drama Ob vojski in tudi nekaj člankov o njegovem življenju.

M. Elizabeta Kremžar (1878–1954) s pravim imenom Ivana Kremžar, redovniško ime pa je imela mati Elizabeta. Bila je pesnica, leta 1898 je vstopila v uršulinski red. Bila je tudi ravnateljica uršulinskega učiteljišča. Objavila je zbirke religioznih pesmi: *Iz moje celice*, *Slava sveti Hostiji* in *Utripi večne luči*. V *Ilustriranem glasniku* je objavljena pesem Nedelja iz zbirke *Iz moje celice*.

Lovro Kuhar (1893–1950) je velikokrat uporabljal psevdonim Prežihov Voranc. Bil je pisatelj in politik. Med prvo svetovno vojno je bil vojak na soškem bojišču, bil je tudi v več italijanskih taboriščih, kjer se je srečal s socialističnimi idejami. Po vojni je deloval v delavskih organizacijah. Večkrat je bil zaprt, tudi v nemških koncentracijskih taboriščih. Pisal je kratko prozo ter postal najpomembnejši socialnorealistični pisatelj. V krajši prozi je pisal o izjemnih posameznikih. Prikazoval je tudi usodo širše skupnosti in oblikoval kolektivni roman. O usodi vojakov med prvo svetovno vojno je pisal v romanu *Doberdob*. V *Ilustriranem glasniku* je izdal dve kratki pripovedi: *Pred odhodom na bojišče* in *Bajonetni napad*.

Leopold Lenard (1876–1962) je bil publicist. Po prvi svetovni vojni se je preselil v Beograd, kjer je postal član srbske radikalne stranke. V slovenskih časopisih je objavljala kulturno-politične in bogoslovne članke. Slovensko moderno je ostro zavračal. V *Ilustriranem glasniku* je objavil pripoved po narodni pesmi *Rožlin in Vrjanko*.

Joža Lovrenčič (1890–1952) je v Gradcu končal študij slavistike in latinščine. Deset let je urejal revijo *Mentor*. Izdal je lirsko zbirko *Deveta dežela* in napisal več verskih pesnitev ter legend. Pisal je tudi ljudske in zgodovinske povesti. V *Ilustriranem glasniku* je izdal Pesem dvoglavega orla.

Matija Malešič (1891–1940) je bil med prvo svetovno vojno vojak. Pisati je začel že kot dijak. Podpisoval se je s psevdonimi (npr. Stanko Bor in Zorislav). V *Mentorju*, *Zori* in *Mladosti* je objavljala črtice in povesti, v *Ilustriranem glasniku* je objavil ciklus *Ljudje od Soče*. Najpogosteje je pisal o socialnih in moralnih vprašanjih podeželskega ljudstva. V *Ilustriranem glasniku* je objavil kar 31 pripovedi: *Na straži*, *Vesel dogodek*, *Krvav pot*, *Čudno ujetništvo* idr.

Alojzij Merhar (1876–1942) je največ pesmi izdal pod psevdonimom Silvin Sardenko, eno pa tudi s kratico A. M. V njegovih pesmih se kaže religiozno čustvovanje, doživljanje narave in veselja ter moralnovzgojni nameni. Študiral je bogoslovje in bil tudi posvečen. V *Ilustriranem glasniku* je objavil pesmi *Svetonočni zdih*, *Na bojni straži*, *Novo leto*, *Velikonočna* idr.

Franjo Neubauer je svoje pesmi objavljajal v mnogih revijah, imajo pa bogoljubno in rodoljubno tematiko. V *Ilustriranem glasniku* je izdal dve pesmi: Mati in Cesarici mirú.

Mihael Opeka (1871–1938) je bil teolog in pesnik. Bil je dober govornik ter leposlovnji urednik revije *Dom in svet*. Objavil je pesniško zbirko *Rimski verzi*, iz katere je bila v *Ilustriranem glasniku* objavljena pesem Sabinske goré, in spomine na študij *Iz mojih rimskih let*.

Ivan Pregelj (1883–1960) je pisal večerniške in vzgojne zgodovinske povesti za Mohorjevo družbo, poleg tega pa tudi literarno izpovedne romane in novele. V *Ilustriranem glasniku* je izdal cikel kratkih povesti z naslovom Gozd, Malega Janezka kesanje, Mati in hči, Kako je na Gorenjskem idr.

Alojzij Remec (1886–1952) je bil ob nemški okupaciji zaprt, mučen in izseljen v Srbijo. Pisal je realistične ljudske igre, kratko prozo in povesti s snovjo iz zgodovine in okupacije. V njegovih pesmih se opazi vpliv moderne, ekspresionizem pa ob doživljanju vojne. V *Ilustriranem glasniku* je izdal pesem Velika noč.

Leopold Turšič (1883–1927) je bil med prvo svetovno vojno vojni kurat. Pripravil je pesniško zbirko *Tiho veselje*. Objavljajal je v številnih revijah. Izdajal je pod psevdonimi Marijan, Milko Milič, Radoš in Strninski. V *Ilustriranem glasniku* je pod lastnim imenom izdal pesem Po zmago.

Narte Velikonja (1891–1945) je diplomiral na Dunaju. Bil je glavni propagandist med kolaboranti in po vojni obsojen na smrt. Dostop do njegovih knjig je bil prepovedan. Sprva je pisal pesmi, nato pa psihološko realistične pripovedi o kmetijstvu, bajtarstvu in delavstvu. Z Izidorjem Cankarjem je objavil Albansko špijonko in povest Božični prazniki.

4.4 Analiza tujih avtorjev

V *Ilustriranem glasniku* je poleg domačih avtorjev tudi veliko prevedenih del tujih avtorjev. Opise tujih avtorjev sem povzemala po nacionalnih Wikipedijah. Prvi okrepljeni zapis imena avtorja je enak zapisu v *Ilustriranem glasniku*, sledi pa mu originalen zapis z nacionalnih Wikipedij. Avtorje sem dodatno preverila v Kartoteki tujih avtorjev v slovenskem periodičnem tisku¹ ter tako ugotovila njihovo pojavljanje na slovenskem ozemlju v času prve

¹ V nadaljevanju krajšam v KTA.

svetovne vojne, torej od leta 1914 do 1918. V KTA izpisov iz *Ilustriranega glasnika* nisem zasledila, čeprav naj bi bili popisani tudi avtorji iz tega časopisa.

Juani Aho (1861–1921) ima v *Ilustriranem glasniku* objavljeno kratko zgodbo Naselbina. Pri navedbi prevajalca je zapisano, da je bilo prevedeno iz finščine. Na Wikipediji je zapisan pod imenom Juhani Aho, njegovo originalno ime pa je Johannes Brofeldt. Bil je finski pisatelj in novinar, ki je začel kot realist, kasneje pa se je usmeril v neoromantiko. Njegovo najbolj znano delo je *Rautatite* (*Železnica*). V KTA so zabeleženi štirje njegovi prevodi. V času prve svetovne vojne leta 1917 je v *Ljubljanskem zvonu* izšel prevod pripovedi Prezrela deca. V času pred in po vojni so izšli še prevodi Slikarja in dvakrat Naselbine. Poleg prevodov so izpisane tudi njegove omembe in oznake iz časopisja, vsega skupaj je omenjen sedemkrat, vendar nikoli v času prve svetovne vojne.

Leonid Andrejev (1871–1919) z originalnim imenom Leonid Nikolajevič Andrejev je bil ruski pisatelj. Njegov slog pisanja kombinira stile realizma, naturalizma in simbolizma. V časopisu so prevedene tri njegove povesti: Plat zvona, Ob moji vrnitvi in Zadnji obisk. V KTA ima skozi vsa leta izpisovanja ogromno zapisov, vendar v času prve svetovne vojne le šest. Prevodov ima pet, leta 1903 v *Slovincu* (Molk), 1904 v *Edinosti* (Molčanje), 1905 prevod Stena, 1919 v *Slovincu* (Na postaji) in 1921/22 v *Kresu* (Vrnitev).

A. Averčenko (1881–1925) ima originalno ime Arkadij Timofejevič Averčenko in je bil ruski pisatelj. Aktivno je sodeloval pri časopisu *Satyricon*. Po oktobrski revoluciji se je zaradi političnih razlogov preselil v srednjo Evropo. Bil je satirik in dramatik. V časopisu sta prevoda njegovih pripovedi Moč zgovornosti in Smrt. V KTA je v času prve svetovne vojne omenjen enkrat in ima en prevod leta 1917 v *Slovenskem narodu* (Sodobni roman). Leta 1913 je izšel prevod v *Slovenskem narodu* (Ruska historija), po vojni pa so bili objavljeni še trije njegovi prevodi.

B. Bjørnsen (1832–1910) s celim imenom Bjørnstjerne Martinius Bjørnson je eden najbolj znanih norveških pisateljev. Leta 1903 je dobil Nobelovo nagrado za literaturo. Pisal je kratke povesti, komedije, drame in satire. Napisal je tudi besedilo norveške himne. V časopisu je bila objavljena povest Oče. Iz KTA je razvidno, da je bil času vojne omenjen štirikrat.

Pavel Bourget oz. Paul Charles Joseph Bourget (1852–1935) je bil francoski romanopisec in kritik. V časopisu je objavljena kratka pripoved Vstajenje. V KTA ima v času vojne 23 omemb.

Luis Coloma (1851–1914) je bil španski pisatelj. Njegova najbolj znana romana sta *Pequeñeces (Trivialities)* in *Boy*. V časopisu je bil objavljen preveden roman *Boy* v 29 nadaljevanjih. V KTA njegovega imena med španskimi pisatelji nisem zasledila.

François Coppée (1842–1908) je bil francoski pesnik in dramatik. V časopisu je objavil kratko pripoved *Posinovljenec*. V KTA ima leta 1914 v *Slovincu* objavljen prevod *Cesarskega božiča*, v času vojne pa je omenjen sedemkrat.

Anton Čehov (1860–1904) oz. Anton Pavlovič Čehov je bil ruski pisatelj in je pisal v obdobju realizma. Pisal je kratke zgodbe in drame. V časopisu je objavljenih kar deset prevodov njegovih del: *Konjsko ime*, *Na poti v bolnišnico*, *V uradu*, *Dnevnik knjigovodskega pomočnika*, *Kameleon* idr. V KTA je v času vojne omenjen štirinajstkrat in ima dva prevoda, leta 1915 v *Domu in svetu* (*Umetniki o umetnosti*) ter leta 1916 v *Slovenskem narodu* (*Kmetje*).

Alphonse Daudet (1840–1897) je bil francoski pisatelj. Pisal je romane in dramske igre. V časopisu so objavljeni štiri prevodi: *Mati*, *Slab sin*, *Moja čepica* in *Zadnji šolski dan*. V KTA ima v času vojne osem omemb ter sedem prevodov. Prvi je izšel v *Slovincu* leta 1914 (*Vojna in upor*), vsi naslednji pa so izšli v *Slovenskem narodu*.

Adolf Dygasiński (1839–1902) je bil poljski pisatelj ter eden izmed glavnih predstavnikov naturalizma na Poljskem. Pisal je kratke pripovedi in romane. Bil je tudi učitelj in tutor za premožne družine. V svojih delih je opisoval življenje ljudi in živali v skupnostih na podeželju. V časopisu je objavljena kratka pripoved *Čudaški snubec*. V KTA v času vojne nima nobenih omemb, jih pa ima nekaj pred in po vojni.

V. Garšin s celim imenom Vsevelod Mihajlovič Garšin (1855–1888) je bil ruski pisatelj kratkih pripovedi. Njegovo najbolj znano delo je *The red flower*, ki se dogaja v psihiatrični bolnišnici. V nekaterih delih je opisoval tudi svoje izkušnje iz časov, ko je bil vojak. V časopisu sta objavljena prevoda dveh kratkih pripovedi iz rusko-turške vojne. V KTA ima v času vojne štiri omembe.

Viktor Gomulicki z originalnim imenom Wiktor Teofil Gomulicki (1848–1919) je bil poljski pisatelj. V časopisu sta objavljeni dve pripovedi: *Čevljički* in *Nedosanjane sanje*. V KTA med vojno nima nič objav, pred oz. po vojni pa je omenjen šestkrat.

Grimm, brata Grimm, Jacob Ludwig Karl (1785–1863) in Wilhelm Karl Grimm (1786–1859) sta najbolj znana kot zbiratelja pravljic. Veljata za utemeljitelja germanistike. V časopisu je objavljena pravljica *Kraljiček in medved*. V KTA sta v času vojne omenjena sedemkrat.

A. L. Kieland oz. Aleks. L. Kielland s celim imenom Alexander Lange Kielland (1849–1906) je bil eden izmed najbolj znanih norveških realističnih pisateljev 19. stoletja. Njegovi najbolj znani igri sta satirični komediji *Tre Par* in *Professoren*. Pisal je tudi romane, med njimi je najbolj znan *Gift*. V časopisu je objavil pripovedi Bitka pri Waterloo-u, ki je izšla v sedmih nadaljevanjih, in Pri kosilu. V KTA je v času prve svetovne vojne omenjen enkrat.

J. Klecanda oz. Jan Klecanda (1855–1920) je bil češki pisatelj, učitelj in novinar. V *Ilustriranem glasniku* je izdal kratko pripoved Oče in sin. V KTA v času vojne ni nikoli omenjen, ima pa tri omembe pred vojno.

W. Korolenko oz. Vladimir Galaktionovič Korolenko (1853–1921) je bil ukrajinsko-ruski pisec kratkih pripovedi, novinar in aktivist za človekove pravice. Ker je nasprotoval carskemu režimu, je bil izgnan v Sibirijo. V kratkih zgodbah je opisoval neizprosno naravo sibirske pokrajine. V časopisu je objavljen prevod kratke zgodbe Morje. V KTA je v času prve svetovne vojne omenjen petkrat in ima dva prevoda, leta 1914 v *Slovincu* (Iz dnevnika sibirskega tunista) in 1915 v *Slovenskem narodu* (Špijon Vladimir Korolenko).

J. A. Lejkin oz. Nikolaj Aleksandrovič Lejkin (1841–1906) je bil ruski pisatelj, umetnik, dramatik in novinar. Njegovo najbolj znano delo je satira *Our Folk Abroad*. V časopisu je objavil kratko pripoved Vendar je našla. V KTA ima vsega skupaj samo dve omembi, vendar nobene v času vojne.

Lermontov oz. Mihail Jurjevič Lermontov (1814–1841) je bil ruski pesnik, pisatelj in dramatik. Njegova najbolj znana dela so pesmi *Pesnikova smrt in Jadro* ter roman v prozi *Junak našega časa*. V časopisu je objavljen prevod pesmi Vejica iz Palestine. V KTA ima skozi vsa leta zelo veliko listkov, v času prve svetovne vojne pa je bil omenjen sedemkrat.

Pierre Loti (1850–1923) je psevdonim Juliena Viauda, ki je bil francoski pisatelj in častnik v mornarici. Njegova dela so bila po večini avtobiografska. V časopisu je objavljen prevod pripovedi Nazaret. V KTA ima v času vojne eno omembo.

Prosper Mérimée (1803–1870) je bil francoski dramatik, zgodovinar, arheolog in pisec kratkih pripovedi. Najbolj znan je po noveli *Carmen*, ki je bila osnova Bizetove opere *Carmen*. V časopisu je objavljen prevod kratke pripovedi Boj za okope. V KTA ima skozi vsa leta kar veliko objav, v času prve svetovne vojne pa ima dve omembi in prevod leta 1914 v *Slovincu* (Mateo Falcone).

Kurt Münzer (1879–1944) je bil nemški pisatelj. Pisal je kratke pripovedi, romane, novele in drame. V časopisu je objavljen prevod Notranje luči, v KTA pa nisem zasledila njegovega imena.

Ana Mycielska ima v *Ilustriranem glasniku* objavljen prevod kratke pripovedi Zlati srci. V KTA ima samo eno omembo, in sicer prevod kratke pripovedi Zlati srci iz leta 1933 v *Slovincu*.

Jan Neruda oz. Jan Nepomuk Neruda (1834–1891) je bil češki novinar, pisatelj in pesnik. Bil je predstavnik »majejcev«, to so bili pisatelji, ki so se zbirali okoli časopisa *Maj*. Uveljavil se je kot glasnik ideje ponovnega rojstva češkega patriotizma. V *Ilustriranem glasniku* sta objavljena prevoda Franca in Norega Jona. V KTA je v času vojne omenjen enkrat.

Ljudmila Podjavorinská (1872–1951) s pravim imenom Ljudmila Riznerova je bila slovaška pisateljica in pesnica. Najbolj je poznana po svojih delih za otroke. V časopisu je objavljen prevod *Žene*, v KTA pa ima vsega skupaj trinajst omemb, vendar nobene v času prve svetovne vojne.

I. N. Potapenko oz. Ignati Nikolajevič Potapenko (1856–1929) je bil ruski pisatelj in dramatik. Njegova prva dela so opisovala življenje v Ukrajini, njegovo najbolj znano delo je *A Russian Priest*. V časopisu je objavljen prevod kratke pripovedi Velikodušje, v KTA pa ima v času prve svetovne vojne eno omembo.

Boleslav Prus oz. Bolesław Prus (1847–1912), rojen kot Aleksander Głowacki, je eden največjih poljskih pisateljev. Pisal je kratke zgodbe in romane. Najbolj poznana romana sta *Lalka* (The Doll) in *Faraon* (Pharaoh). V časopisu sta objavljena dva prevoda: Prikazen in Fant. V KTA je v času vojne omenjen enkrat.

Vladislav Reymont oz. Władysław Stanisław Reymont (1867–1925) je bil poljski pisatelj. Leta 1925 je prejel Nobelovo nagrado za literaturo. Njegovo najbolj znano delo je roman *Chłopi* (The Peasants). V časopisu je objavljen prevod pripovedi Siromaki. V KTA je v času prve svetovne vojne omenjen sedemkrat.

P. A. Sheehan (1852–1913) je bil irski katoliški duhovnik. Pisal je romane, zgodbe za otroke, pridige, eseje in poezijo. V časopisu je objavljen prevod Kresala duhov s podnaslovom Roman iz irskega življenja. V KTA ga nisem zasledila, preverila sem angleške avtorje, saj nisem zasledila posebnega predala z avtorji iz Irske.

Fiodor Sologub (1863–1927) je bil ruski simbolistični pesnik, romanopisec, dramatik in esejist. Bil je prvi pisatelj, ki je v literaturo fin de siècle vnesel morbidne in pesimistične

elemente. Njegov najbolj znan roman je *The Petty Demon*, ki velja za pomembnejše delo ruskega simbolizma. V časopisu je prevedeno delo Čenče in novice. V KTA je v času vojne omenjen dvakrat.

Vladimir Sergjejevič Solovjev oz. Vladimir Sergejevič Solovjov (1853–1900) je bil ruski filozof, teolog, poet in literarni kritik. Igral je pomembno vlogo v razvoju ruske filozofije in poezije ob koncu 19. stoletja. Vplival je na veliko drugih pisateljev, med njimi tudi na L. Tolstoja in Dostojevskega. V časopisu je prevedeno delo *Kratka povest o antikristu*, v KTA je v času vojne omenjen dvanajstkrat.

Emil Souvestre oz. Émile Souvestre (1806–1854) je bil francoski romanopisec. Njegovi najbolj znani deli sta *Derniers Bretons* in *Foyer breton*. V *Ilustriranem glasniku* je v šestnajstih nadaljevanjih izšel prevod Modrijana na podstrešju s podnaslovom *Dnevnik srečnega človeka*. V KTA ima zabeleženih pet prevodov, vendar ni nobeden izšel v času prve svetovne vojne. Prvi prevod je izšel leta 1844 v *Illyrisches Blatt*, naslednji štirje pa so izšli po prvi svetovni vojni v *Slovincu*.

Karmen Sylva oz. Pauline Elisabeth Ottilie zu Wied (1843–1916), Carmen Sylva je njeno literarno ime. Bila je žena romunskega kralja. Pisala je poezijo, igre, romane, kratke pripovedi, eseje idr. V *Ilustriranem glasniku* sta izšla prevoda del *Stoj! Kdo tu?* in *Carmen Sylva* s podnaslovom *Kraljičine pravljice*. V KTA o njej nisem zasledila nobenih zapisov.

Stjepan Širola je bil hrvaški pisatelj. V časopisu je objavljen prevod kratke pripovedi *Mati*, v KTA pa ima sedem omemb, vendar so vsi pred ali po vojni.

André Theuriet oz. Claude Adhémar André Theuriet (1833–1907) je bil francoski lirik in pisatelj. V časopisu so izšli trije prevodi: *Mati čaka*, *Pripovedka o Svetih treh kraljih* in *V deželi Meluzine*. V KTA ima v času vojne eno omembo in en prevod leta 1916 v *Slovenskem narodu* (Vdovin sin). Leta 1922 pa je v *Slovincu* izšel še prevod *Bele vrane*.

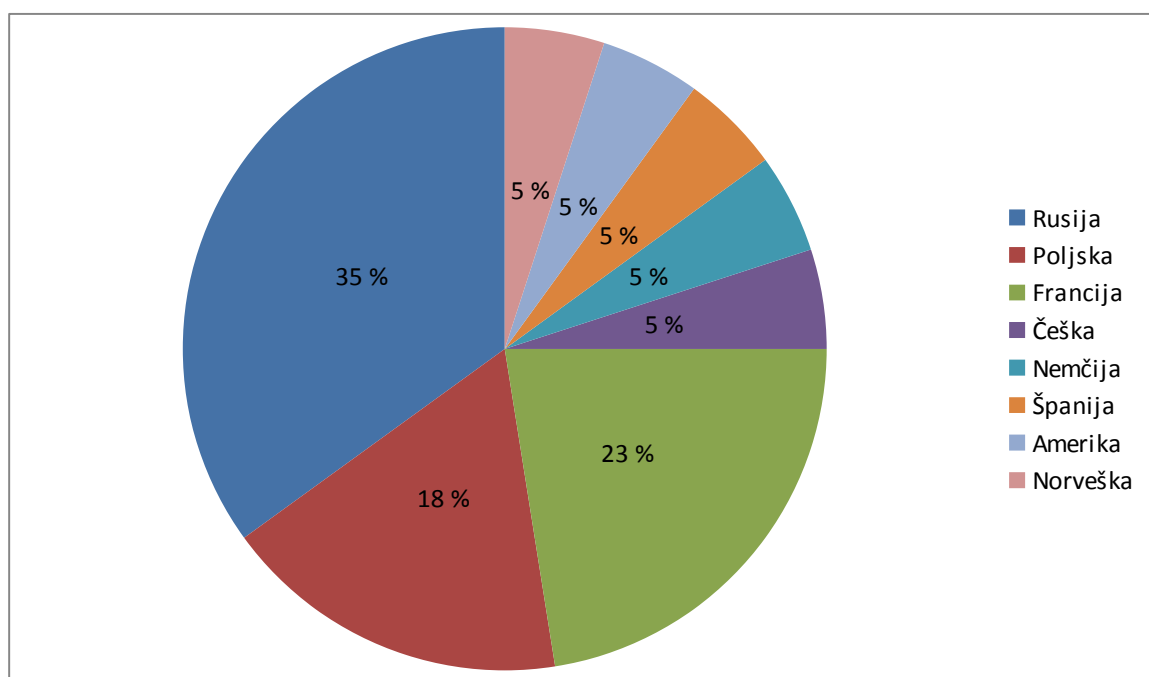
L. N. Tolstoj (1828–1910) je ruski pisatelj, politik in publicist. Sodeloval je v bojih za Kavkaz in Sevastopolj. Po letu 1879 je doživel duhovno in moralno preobrazbo ter je zahteval vrnitev k prvotnemu krščanstvu. Njegovi glavni deli sta *Vojna in mir* ter *Ana Karenina*.

V časopisu sta objavljena dva prevoda: *Sevastopolj* in *Bitka pri Borodinu*. Oba sta izšla v več nadaljevanjih. V KTA ima v času prve svetovne vojne sedemdeset omemb, citatov in člankov.

Mark Twain s pravim imenom Samuel Langhorne Clemens (1835–1910) je bil ameriški pisatelj. Njegovi najbolj znani deli sta *Prigode Huckleberryja Finna* in *Prigode Toma Sawyerja*. Na humoren način je opisoval dogodivščine mladih junakov, pri čemer je večkrat

uporabil svoje izkušnje iz otroštva in dela na reki Misisipi. V časopisu je objavljen prevod kratke pripovedi Rogers, v KTA pa ima v času prve svetovne vojne šest omemb.

V KTA nisem zasledila naslednjih avtorjev: Viktor Andrejanov, Vas. Nemirovič Dančenko, E. Dauthendy, A. Duet, G. Erastov, K. Ewald, Henrik Federer, M. Herbert, E. Jelinek, Jan Kleranda, W. Kosiakiewicz, Valerij Lozinski, F. Morier, Francis J. Palmer, Z. N. Potapenka, M. Skowronek, Teo von Torn, Turindot, N. A. Vrocki in P. Zaccone.



Graf 8: Delež tujih avtorjev po državah

Iz grafa 8 je razvidno, da so v *Ilustriranem glasniku* objavljali največ prevodov ruskih avtorjev, sledijo jim Francozi, nato pa Poljaki. S po dvema avtorjema so prevodi iz Češke, Nemčije, Španije, Amerike in Norveške. V graf nisem vnašala držav s po enim predstavnikom, te države so Finska, Hrvaška, Irska, Romunija in Slovaška.

5 Vpliv vojne na pripovedi v *Ilustriranem glasniku*

V *Ilustriranem glasniku* je vojne tematike največ v prvih letnikih izhajanja, torej v letih od 1914 do 1916, nato pa je vojaških pripovedi vedno manj.

V pripovedih je pri poklicih in dejavnostih oseb v zgodbah vidno, da je bila takrat vojna. V večini zgodb so osebe vojaki, častniki, stotniki, vojaški vohuni ali pa sestre, ki so skrbele za vojaške ranjence.

Pripovedi z vojaško tematiko se končajo odprto, torej se nič ne spremeni, lahko so srečni (zaplet v zgodbi se konča pozitivno) ali pa nesrečni, če vojak na koncu umre. Vendar pa je zanimivost koncev v veliko zgodbah ta, da čeprav vojak ali pa medicinska sestra umre, to ni opisano kot nekaj tragičnega, temveč je predstavljeno kot pozitiven razplet za domovino, saj čeprav vojak oz. sestra umre, to ni zaman. Primeri takih kratkih pripovedi so Zastavonoša, Oče, Mali bobnar, Praporščak Niko, Sestra Jadviga itd.

Kratka pripoved Oče, ki jo je napisal France Bevk, govori o očetu, ki je s fronte prišel na obisk k svoji družini. Ženi je obljubil, da se bodo iz svojega doma morali izseliti samo preko njegovega trupla. Nato je odšel nazaj na bojišče. Med bojem je bil hudo ranjen. Po končanem bojevanju so ga vojaki zagledali. Ranjenca je zanimalo samo to, če so zmagali. Vojaki so mu povedal, da so sovražnike premagali, on pa je pred smrtjo samo še prosil, naj bodo oni očetje njegovih otrok, ter je umrl. Drugi vojak je razumel njegovo misel, da tudi če jih tisoč pade, jih bo tisoč preživel, ter otroci vojaka, ki ni preživel, ne bodo sirote, saj bodo oni njihovi očetje.

V kratki pripovedi Zastavonoša je glavna oseba Mikoleit, ki ni smel na boj, saj je bil bolan. V šotoru je zaslišal bobnenje topov, takoj je vedel, da se je boj začel, njega pa ni tam, da bi držal zastavo. Skrbelo ga je, kaj si bodo mislili drugi vojaki, da se je skrill v slamo ter da raje umre strahopetno kot pa junaške smrti v boju. Nato je ušel iz šotoru ter tekkel na bojišče. Hitro je našel svojo četo, prijel za zastavo in z njo šel v boj. Kaj kmalu pa mu je sovražna puška prestrelila čelo ter je padel na tla.

Konci takih zgodb sporočajo, da ena smrt vojaka ni zaman. Da se bojujejo za domovino in s tem pomagajo, da bodo premagali sovražnika. V zgodbah sta poudarjena motiva hrabrosti in žrtvovanja za druge, ki sta prikazana kot nekaj zelo pozitivnega. V kratki pripovedi Zastavonoša gre glavna literarna oseba bolna na bojišče, saj hoče v vseh bojih stati poleg svojih tovarišev, poleg tega pa jo tudi skrbi, da si ne bi drugi vojaki mislili, da je strahopetec, ki ga je strah umreti v boju. Zanj je smrt v bitki hrabra in junaška ter vredna svoje cene.

Velikokrat so opisane druge vojne, sploh v prvih letnikih izhajanja *Ilustriranega glasnika*. Opisane so vojne, ki so se dogajale v preteklosti, kot je npr. pripoved Sveti večer na bojišču, ki opisuj vojskovanje iz leta 1870. So pa tudi kratke pripovedi, v katerih je opisano vojskovanje v prihodnosti, taka pripoved je npr. Zadnja morska bitka, ki opisuje bitko v letu 1969.

Kratka pripoved Zadnja morska bitka opisuje vojno med Evropo in Azijo, ki je trajala več desetletij. Japonska in Kitajska sta se povezali in sta imeli geslo: Azija Azijatom. Angležem pa to ni bilo všeč, saj so se bali za svoje kolonije v Indiji. Pripoved se dogaja na morju na letalonosilki, na kateri je bil Meriles kapitan. Kitajske in japonske sile so napadle angleško mornarico s svojim ladjevjem in letali. Tudi Angleži so odšli v boj z letali. Kazalo je, da bodo Angleži izgubili bitko. Anglež Morfis, ki se je bojeval na letalu, je uvidel situacijo in se odločil, da raje umre, kot pa da zmagajo nasprotniki. S svojim letalom, polnim eksploziva, se je samomorilsko zaletel v azijsko glavno ladjo in jo razstrelil. Zaradi tega dejanja se je spremenil izid bitke. Zmagali so Angleži, čeprav je bila zmaga bolj grenka, saj so izgubili veliko svojih vojakov.

V pripovedih so velikokrat opisani boji z Rusi in Italijani. Slovenci so bili takrat še pod Avstro-Ogrsko, ki se je na vzhodni fronti borila proti Rusom. Primera pripovedi, kjer so nasprotniki Rusi, sta V ognju in V dežju granat.

Kratko pripoved V ognju je napisal Albin Prepeluh, ki se je podpisal s kratico A. P. Vojak, ki pripoveduje, opisuje boj z Rusi. Ker Rusi zmagujejo, se vojakova četa začne umikati. Nato se iz ozadja najde junak, ki izkoplje skrito strojno puško in z njo strelja na Ruse, ki mislijo, da so že zmagali. Medtem ko on strelja, se ostali lahko varno umaknejo. Ko so na varnem, se tudi pogumni strelec umakne in tako ubrani poraz svoje čete.

Kratko pripoved V dežju granat je prav tako napisal Albin Prepeluh, podpisan s kratico. Pripovedovalec opisuje, kako sta s tovarišem pilotom odšla z letalom na izvidnico pregledat, kje je postavljen sovražni ruski tabor. Med poletom pa so Rusi zadeli motor letala in pilota, ki je s prestreljenimi pljuči s težavo obvladoval letalo. Na poti nazaj ju je napadlo rusko letalo, ki jima je hotelo za vsako ceno preprečiti vrnitev v svoj tabor. Pripovedovalec je ustrelil oba vojaka v sovražnem letalu. Pri povratku se je pilot nezavesten zgrudil, pripovedovalec pa je z grozo opazoval, kako bosta pristala brez pilota. Na srečo se je letalo ustavilo na krošnjah. Oba sta preživela, čeprav je moral pripovedovalec nezavestnega tovariša odnesti nazaj v tabor.

Pripovedi opisujejo tudi boje z Italijani, ki jih po navadi imenujejo kar Lah. Primeri takih pripovedi so Brkec, V gorovju in Izdajalec.

V kratki pripovedi Brkec vojak opisuje, kako so se borili proti Lahom na slovenskem ozemlju, kjer so bile izpraznjene hiše. Prebivalci hiš so se pravočasno izselili ter s tem rešili svoja življenja. Med bojevanjem pa je pripovedovalec opazil deklico, ki se je spretno plazila okoli hiš. Sprva je misli, da gre za prebrisano italijansko vohunko, vendar ko jo je nekaj časa opazoval, je videl, da je stara šele okoli osem let. S tovarišem sta jo opazovala, kako je odšla v hišo. Odšla sta za njo ter jo ujela. Izprašala sta jo, kaj dela tukaj. Deklica jima je odvrnila, da išče Brkca. Ugotovila sta, da je to njen maček, ki so ga pozabili, ko so se morali izseliti iz svoje domačije. Deklico je skrbelo, da ga bodo ubili Lah. Vojaka sta ji obljubila, da če ga bosta opazila, ji ga bosta prinesla, deklico pa sta odnesla nazaj k svojim domačim izven bojišča. Pripovedovalec konča pripoved z mislijo, da Brkca sicer niso dobili, vendar pa da

Lahom brez boja ne dajo svoje zemlje, tudi svojih živali in travnih bilk ne brez prelite krvi.

Ivan Pregelj je napisal kratko pripoved V gorovju. Zgodba govori o Ivanu, ki je skupaj z ostalimi vojaki plezal po gorskih grebenih. Njegov podčastnik jih je bodril, vendar ga Ivan ni skoraj nič razumel, saj je govoril v nemščini. Vse, kar je dojel, je bilo to, da hočejo Italijani priti v Avstrijo, kar se je Ivanu zdelo nezaslišano in se je odločil, da to prepreči, pa čeprav s svojim življenjem. Ponoči je s častnikom in tovariši odšel na prelaz, kjer so morali v zasedi počakati na Italijane ter ubraniti prehod. Sovražniki so se prikazali, vendar jih je bilo več, kot so pričakovali. Ko so mislili, da so že obkoljeni, so na srečo ugotovili, da so iz ozadja prišle njihove okrepiteve. Italijane so nagnali, Ivan pa je nato začutil, da je ranjen. Ulegel se je v sneg, kjer se je počutil kot doma v domačem kraju. Bil je srečen, da so premagali nasprotnike, njegove utrujene oči pa so ugašale.

Kratke pripovedi opisujejo tudi boje na Soči. Primer je cikel kratkih pripovedi Ljudje od Soče, katerih avtor je Matija Malešič. Vsega skupaj je enajst kratkih pripovedi. Vsaka izmed njih opisuje določen dogodek ali osebo, ki jo je pripovedovalec srečal, ko je bil s svojo četo ob Soči.

V *Ilustriranem glasniku* je bila leta 1916 posebna rubrika Slike z bojišča. V tej rubriki so izhajale zgodbe z vojno tematiko. Največ zgodb v tej rubriki je izdal Matija Malešič pod psevdonimom Stanko Bor. Osem objav je imel nerazrešen avtor, ki se je podpisoval s kratico T. S. Dve objavi sta bili anonimni, po eno objavo je imel Albin Prepeluh in nerazrešena kratica R. H. Pripovedi opisujejo dogajanje na bojiščih. V nekaterih pripovedih so sovražniki Italijani na italijanski fronti, opisani so tudi boji na vzhodni fronti v Galiciji, kjer so se Avstro-Ogrske enote borile z Rusi. Pripovedi prinašajo tudi zgodbe z balkanskega bojišča na srbsko-bosanski meji ob reki Drini. Zgodbe v pripovedih ne prinašajo samo opisov bojev, vendar opisujejo tudi bivanje in življenje na fronti, ali pa pripovedujejo o medicinskih sestrah, ki so skrbele za bolnike in so bile tako tudi udeležene krutih dejanj v času vojne. Pripoved Sestra Jadviga, ki tudi spada v to rubriko, pripoveduje o medicinski sestri Jadvigi, ki je skrbela za ranjence.

Zaključek

V diplomskem delu sem najprej preiskala že znane podatke o *Ilustriranem glasniku*. S tem sem si ustvarila vpogled, kaj je o časopisu že znano, in preverila mnenja drugih o časopisu. Maja Žvanut je naredila primerjavo *Ilustriranega glasnika* in prvega slovenskega ilustriranega časopisa *Tedenske slike*. Ugotavljala je, kako sta časopisa gledala na prvo svetovno vojno. Maja Žvanut je v časopisu bolj primerjala, kaj so pisali o aktualnih dogodkih. Ugotovila je, da je *Ilustrirani glasnik* poročal o vojni dokaj nevtrarno. Gregor Kocijan je tudi pisal o časopisu, da je bil naklonjen vojni ter da je imel pozitiven odnos do Avstro-Ogrske.

Pri analizi domačih avtorjev sem ugotovila, da jih je zelo veliko pisalo pod psevdonimi. Največ objav v časopisu je imel Matija Malešič, ki je večino del objavil pod psevdonimom Stanko Bor. Nekaterih psevdonimov, zlasti kratic, nimam razrešenih, saj ni nikjer podatkov, kdo bi lahko bili. Lahko se samo domneva, kateri avtorji so takrat objavljali pod tem psevdonimom, pa še takrat ni nujno, da gre za istega pisca.

Tuje avtorje sem preverila v Kartoteki tujih avtorjev ter tako ugotovila njihovo kulturno težo na slovenskem ozemlju. Izmed avtorjev, ki so objavljali v časopisu, sta bila v tistem času najbolj znana ruska pisateljica Anton Čehov in L. N. Tolstoj ter francoski pisatelj Paul Bourget. Od njih je vsekakor imel občutno največ objav v Katalogu tujih avtorjev L. N. Tolstoj, saj je imel samo v času prve svetovne vojne kar 70 omemb, citatov ali člankov.

Vojni čas se je v *Ilustriranem glasniku* opazil tako v splošnih člankih in aktualnih novicah kakor tudi v leposlovnih delih. Vojna tematika je v leposlovju zelo izrazita. Sporočilo takih zgodb je bilo po navadi, da se je za domovino treba boriti brez zadržkov ter da je bolje umreti na bojišču, kot pa se skrivati doma. Vpliv vojne v literaturi se kaže tudi v opisih realnih bojišč, na primer z Rusi in Italijani.

Ilustrirani glasnik je izhajal le štiri leta, vendar pa so bila ta leta zelo burna in spremenljiva ter so močno zaznamovala slovensko okolje. V teh letih so morali ljudje prebroditi težke krizne vojne čase, za časopisje, ki je takrat izhajalo, pa je bilo še toliko težje preživeti. To, da je *Ilustriranemu glasniku* uspelo imeti zadostno količino bralcev, pomeni, da so ga kljub konkurenci in vojnem obdobju ljudje še vseeno kupovali in brali. Urednik časopisa Josip Klovar je moral paziti, da je objavljajal poleg aktualnih novic tudi leposlovje, ki bo bralcem všeč, hkrati pa jim bo tudi v spodbudo in upanje v težkih časih. Veliko objavljenega

leposlovja je zelo kakovostnega in vrednega branja. Sedaj, ko je vse leposlovje (razen leposlovje tujih avtorjev) preneseno na splet, je lažje dostopno vsem uporabnikom. Z digitalizacijo gradiva ter s prenosom leposlovja na Wikivir se je naredil velik korak, ki je veliko pripomogel, da leposlovje v *Ilustriranem glasniku* ne bo ostalo pozabljeno.

Viri in literatura

- Digitalna knjižnica Slovenije (*Ilustrirani glasnik*).
- *Ilustrirani glasnik*. Wikivir.
- Gregor Kocijan: *Kratka pripovedna proza v obdobju moderne*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete, 1996.
- Gregor Kocijan: Slovenska kratka pripovedna proza 1850–1941. *Slovenska kratka pripovedna proza*. Ur. Irena Novak Popov. Ljubljana: Filozofska fakulteta, 2006 (Obdobja, 23).
- Gregor Kocijan: *Slovenska kratka pripovedna proza 1892–1918: Bibliografija*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, 1988.
- Maja Žvanut: Prva svetovna vojna v očeh dveh ilustriranih časopisov. *Kronika* XXVII/2 (1979), 112–16.
- Ur. Tončka Stanonik in Lan Brenk: *Osebnosti: veliki slovenski biografski leksikon*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2008.
- Slovenski biografski leksikon: <http://ezb.ijs.si>.

Bibliografija leposlovja v *Ilustriranem glasniku*

Bibliografija slovenskih in anonimnih avtorjev

1914

1. Narte Velikonja in Izidor Cankar (Ivan Dolinar): Albanska špijonka, srednje dolga pripoved, rubrika Podlistek, (št. 1—10).
2. Izlet v Šabac, kratka pripoved, (št. 1—3) .
3. Dr. I. M. Kržišnik: Ob vojni, pesem, (št. 1).
4. Dr. I. M. Kržišnik, pesem, (št. 2).
5. Ivo Česnik: Radi razžaljena časti, kratka pripoved, (št. 4—5).
6. Poroka na straži, kratka pripoved, (št. 6).
7. Leopold Turšič: Po zmago!, pesem, (št. 6).
8. Zadnja morska bitka, kratka pripoved, (št. 8—10).
9. Alojzij Merhar (Silvin Sardenko): Svetonočni zdih, pesem, (št. 17).
10. Alojzij Merhar (Silvin Sardenko): Na bojni straži, pesem, (št. 17).
11. Sveti večer na bojišču, kratka pripoved, (št. 17).
12. Brez njega, kratka pripoved, (št. 17).
13. Alojzij Merhar (Silvin Sardenko): Novo leto, pesem, (št. 18).

14. 1915

15. C. bar. V. N.: Skromni junak, kratka pripoved, (št. 28).
16. Alojzij Merhar (Silvin Sardenko): Velikonočna, pesem, (št. 31).
17. Lovro Kuhar: Bajonetni napad, kratka pripoved, (št. 31).
18. Lovro Kuhar: Pred odhodom na bojišče, kratka pripoved, (št. 33).
19. Rado Vesnin: Pesem naših dni, pesem, (št. 36).
20. Dve zastavi, kratka pripoved, (št. 37).

21. Kako nastajajo vojske, kratka pripoved, (št. 37).
22. Sovražni mlin, kratka pripoved, (št. 43).
23. Sestra Ana, kratka pripoved, (št. 44).
24. Simon Gregorčič: Soči, pesem, (št. 48).
25. Praporščak Niko, kratka pripoved, (št. 49).
26. Brez premoga in železa, kratka pripoved, (št. 50–51).
27. Oče, kratka pripoved, (št. 52).
28. Jožica Krapinjska: Pesem dekleta, pesem, (št. 52).
29. Brkec, kratka pripoved, (št. 1).
30. Prvi dan, kratka pripoved, (št. 2).
31. Joža Lovrenčič (Dr. Jos. Lovrenčič): Pesem dvoglavega orla, pesem, (št. 3).
32. Umetnik, kratka pripoved, (št. 3).
33. O. A. Fjolepčeva: Jesenski večer, pesem, (št. 7).
34. France Bevk: Ujetnik, kratka pripoved, (št. 7).
35. France Bevk: Edinec, kratka pripoved, (št. 7).
36. Besni invalid na fortu Ratonneau, kratka pripoved, (št. 8—14).
37. Simon Gregorčič: Odlikovanje, pesem, (št. 12).
38. Mali bobnar, kratka pripoved, (št. 13–15).
39. Skrivnost njenega moža, kratka pripoved, rublika Dogodbe, (št. 14).
40. Unger: Zastavonoša, kratka pripoved, (št. 16–17).
41. France Koblar: Spomin, kratka pripoved, (št. 16).
42. France Koblar: Sv. trije kralji, kratka pripoved, (št. 17).
43. Ivan Cankar: Bilka v viharju, kratka pripoved, (št. 17).
44. Alojzij Merhar (Silvin Sardenko): Angeli so zaplakali ..., pesem, (št. 17).

45. Iz zapisnika mrtvega vojaka, kratka pripoved, (št. 18).
46. **1916**
47. Silvestrovo –15, kratka pripoved, (št. 20).
48. Srebrna krona, kratka pripoved, rubrika Dogodbe, (št. 23).
49. Kaj se vse zgodi na svetu?, kratka pripoved, rubrika Dogodbe, (št. 24).
50. Moja brada, kratka pripoved, rubrika Dogodbe, (št. 25).
51. Hladno stanovanje, kratka pripoved, rubrika Dogodbe, (št. 26).
52. France Žužek: Snidenje in slovo, kratka pripoved, (št. 27).
53. Prvi veli list, kratka pripoved, rubrika Dogodbe, (št. 27).
54. Kosec s planin, kratka pripoved, (št. 28).
55. T. S.: Slike z bojišča, kratka pripoved, rubrika Slike z bojišča, (št. 29—31).
56. Za srednjega moža, kratka pripoved, rubrika Dogodbe, (št. 31).
57. Matija Malešič (Stanko Bor): Na straži, kratka pripoved, rubrika Slike z bojišča, (št. 32).
58. Tat pod posteljo, kratka pripoved, rubrika Dogodbe, (št. 32).
59. T. S.: Sestra Jadviga, kratka pripoved, rubrika Slike z bojišča, (št. 33).
60. Matija Malešič (Stanko Bor): Črednik, kratka pripoved, (št. 33–34).
61. Veliki boben, mala vrata, kratka pripoved, rubrika Dogodbe, (št. 33).
62. T. S.: Ranjenec sovražnem ognju, kratka pripoved, rubrika Slike z bojišča, (št. 34).
63. Urar in zdravnik, kratka pripoved, rubrika Dogodbe, (št. 34).
64. Alojzij Merhar (Silvin Sardenko): Velikonočni blagoslov, pesem, (št. 35).
65. Kako je ladja »Mowe« vozila in lovila?, kratka pripoved, rubrika Dogodbe, (št. 35).
66. T. S.: Slike z bojišča, kratka pripoved, rubrika Slike z bojišča, (št. 36).
67. Mi doma in oni v jarkih, kratka pripoved, rubrika Dogodbe, (št. 36).

68. T. S.: Slovenski oratar, kratka pripoved, rubrika Slike z bojišča, (št. 37).
69. Leopold Lénard: Rožlin in Vrjanko, srednje dolga pripoved, (št. 38–45).
70. Matija Malešič (Stanko Bor): Težka noč, kratka pripoved, rubrika Slike z bojišča, (št. 38–39).
71. Strah v gradu, kratka pripoved, rubrika Dogodbe, (št. 38).
72. T. S.: Izdajalec, kratka pripoved, rubrika Slike z bojišča, (št. 40).
73. Slamnik, kratka pripoved, rubrika Dogodbe, (št. 40).
74. Matija Malešič (Stanko Bor): Vesel dogodek, kratka pripoved, rubrika Slike z bojišča, (št. 41).
75. Dober sovražnik, kratka pripoved, rubrika Dogodbe, (št. 41).
76. France Bevk (Fr. B.): Kosci, pesem, (št. 42).
77. Matija Malešič (Stanko Bor): Oče in sin, kratka pripoved, rubrika Slike z bojišča, (št. 42–43).
78. Pred desetimi leti, kratka pripoved, rubrika Dogodbe, (št. 42).
79. Podrobnosti iz življenja na fronti, kratka pripoved, rubrika Dogodbe, (št. 43).
80. Matija Malešič (Stanko Bor): Strah, ali..., kratka pripoved, rubrika Slike z bojišča, (št. 44).
81. M. C.: Na opazovanju, kratka pripoved, rubrika Dogodbe, (št. 44).
82. Pes v vojski, kratka pripoved, rubrika Slike z bojišča, (št. 45).
83. Ciril Jeglič (Jože Plot): Vprašanje, kratka pripoved, rubrika Dogodbe, (št. 45).
84. Stara mati, kratka pripoved, (št. 46).
85. Matija Malešič (Stanko Bor): Krvav pot, kratka pripoved, rubrika Slike z bojišča, (št. 47).
86. Materina pot, kratka pripoved, rubrika Dogodbe, (št. 47).
87. Zadnji mož, kratka pripoved, rubrika Dogodbe, (št. 47).
88. Simon Gregorčič: Ti osrečiti jo hoti, pesem, (št. 48).

89. Gosli, kratka pripoved, (št. 48).
90. France Koblar: Zgodba o revščini, kratka pripoved, rubrika Dogodbe, (št. 48).
91. Matija Malešič (Stanko Bor): Čudno ujetništvo, kratka pripoved, rubrika Slike z bojišča, (št. 49).
92. Ekscelenca, kratka pripoved, rubrika Dogodbe, (št. 49).
93. Ciril Jeglič (Jože Plot): Nesporazumljenje, kratka pripoved, rubrika Dogodbe, (št. 50).
94. Gubbijški volk, kratka pripoved, (št. 50–51).
95. Svidenje, pesem, (št. 50).
96. R. H.: Nad ognjenimi žreli, kratka pripoved, (št. 52).
97. Matija Malešič (Stanko Bor): Kakor mana ..., kratka pripoved, rubrika Slike z bojišča, (št. 52).
98. Albin Prepeluh (A. P.): Mladi junak, kratka pripoved, rubrika Dogodbe, (št. 52).
99. R. H.: V dežju granat, kratka pripoved, rubrika Slike z bojišča, (št. 53).
100. Nobene nove obleke več, kratka pripoved, rubrika Dogodbe, (št. 53).
101. Gospa Bojanovičeva, kratka pripoved, (št. 1).
102. Albin Prepeluh (A. P.): Povelje, kratka pripoved, rubrika Dogodbe, (št. 1).
103. Albin Prepeluh (A. P.): Na potu, kratka pripoved, rubrika Dogodbe, (št. 1).
104. Brajlovski Kristus, kratka pripoved, (št. 2).
105. France Bevk (F. Bevk): Pohabljenci, kratka pripoved, rubrika Dogodbe, (št. 2).
106. France Bevk (F. Bevk): Ženitev, kratka pripoved, rubrika Dogodbe, (št. 2).
107. France Žužek: Poslednja želja, kratka pripoved, (št. 3).
108. France Koblar (Fr. Koblar): Berač, kratka pripoved, rubrika Dogodbe, (št. 3).
109. M. B.: Generalovi uri, kratka pripoved, rubrika Dogodbe, (št. 4).
110. Pomagalo je, kratka pripoved, rubrika Dogodbe, (št. 5).

111. Matija Malešič (Stanko Bor): Do šotora, kratka pripoved, rubrika Slike z bojišča, (št. 6).
112. Albin Prepeluh (A. P.): Vojna, pesem, (št. 6).
113. Vojska, kratka pripoved, rubrika Slike z bojišča, (št. 7).
114. Matija Malešič (Stanko Bor): Nekdo joče ..., kratka pripoved, rubrika Slike z bojišča, (št. 8).
115. V zaledju, kratka pripoved, rubrika Razno, (št. 8).
116. Ciril Jeglič (Jože Plot): Na slamnica, kratka pripoved, rubrika Dogodbe, (št. 9).
117. Albin Prepeluh (A. P.): V ognju, kratka pripoved, rubrika Slike z bojišča, (št. 10).
118. K. A.: Panorama, kratka pripoved, rubrika Razno, (št. 10).
119. France Bevk: Smrtna obsodba, kratka pripoved, (št. 11).
120. Matija Malešič (Stanko Bor): Bobneč ogenj, kratka pripoved, rubrika Slike z bojišča, (št. 12).
121. France Bevk: Oče, kratka pripoved, (št. 14).
122. Ciril Jeglič (Jože Plot): Nočna služba, kratka pripoved, (št. 16).
123. Janko Resnik: Ob robu življenja, kratka pripoved, (št. 17).
124. Mrtva straža, kratka pripoved, (št. 17).
125. Alojzij Merhar (A. M.): Na sveti večer, pesem, rubrika Božična priloga, (št. 17).
- 126.1917**
127. Narte Velikonja (N. V.): Božični prazniki, kratka pripoved, (št. 18).
128. Anton Medved: Ob robu leta, pesem, (št. 18).
129. France Bevk (Fr. Bevk): Samota, kratka pripoved, rubrika To in ono, (št. 18).
130. France Bevk (Fr. Bevk): Zrakoplov, kratka pripoved, rubrika To in ono, (št. 18).
131. Na kolesih, kratka pripoved, (št. 19).
132. Matija Malešič (Stanko Bor): Odsev, kratka pripoved, (št. 20).

- 133.Vinko Bitenc-Radoš: Novo leto, pesem, (št. 20).
- 134.Domov, kratka pripoved, (št. 20).
- 135.Prodajalka, kratka pripoved, (št. 22).
- 136.Dr. M. O.: Ob svečnici, pesem, (št. 22).
- 137.Ciril Jeglič (Jože Plot): Požar, kratka pripoved, (št. 23–24).
- 138.M. Elizabeta: Nedelja, pesem, (št. 24).
- 139.Ivan Pregelj (I. M.): V gorovju, kratka pripoved, (št. 25).
- 140.Franjo Neubauer: Mati, pesem, (št. 25).
- 141.Usoden pisk, kratka pripoved, (št. 26).
- 142.Aleksej Trpki: Španski jezdec, kratka pripoved, (št. 27).
- 143.Mihael Opeka: Sabinske goré, pesem, (št. 27).
- 144.Matija Malešič (Stanko Bor): Proglašen za mrtvega, kratka pripoved, (št. 29).
- 145.Ciril Jeglič (Jože Plot): Romarica, kratka pripoved, (št. 30).
- 146.Vinko Bitenc-Radoš: Vstajenje, pesem, (št. 31).
- 147.Matija Malešič (Stanko Bor): Pri pokopu, kratka pripoved, (št. 31).
- 148.Vinko Bitenc-Radoš (V. B. Radoš): Aleluja!, pesem, (št. 31).
- 149.Ciril Jeglič (Jože Plot): Mati, kratka pripoved, (št. 32).
- 150.Alojzij Remec: Velika noč, pesem, (št. 32).
- 151.V. K.: Ognji, kratka pripoved, (št. 32).
- 152.Matija Malešič (S. B.): Pri ognju, kratka pripoved, (št. 33).
- 153.Anton Medved: Cvetoči maj, pesem, (št. 35).
- 154.Prijatelja, kratka pripoved, (št. 35).
- 155.Franjo Neubauer: Cesarici mirú, pesem, (št. 35).
- 156.Ciril Jeglič (Jože Plot): Bošnjaki, kratka pripoved, (št. 35).

- 157.L. R.: Duševni delavec, kratka pripoved, (št. 36).
- 158.Ciril Jeglič (Jože Plot): Moravan, kratka pripoved, (št. 38).
- 159.Matija Malešič (Stanko Bor): Skok, kratka pripoved, (št. 39).
- 160.Matija Malešič (Stanko Bor): Nedolžen, kratka pripoved, (št. 40).
- 161.France Žužek: Na sodišče!, kratka pripoved, (št. 42–43).
- 162.Ciril Jeglič (Jože Plot): Kaj se je zgodilo?, kratka pripoved, (št. 44).
- 163.Matija Malešič (Stanko Bor): Nezaupanje, kratka pripoved, (št. 45).
- 164.Janko Hacin (J. H.): Spomini, kratka pripoved, rubrika Razno, (št. 45).
- 165.Dosmrtni jetnik, pesem, (št. 45).
- 166.Matija Malešič (Stanko Bor): Ljudje od Soče, kratka pripoved, (št. 46–47, 51, 9–13, 15, 18–19).
- 167.Ciril Jeglič (Jože Plot): Dolgčas, kratka pripoved, rubrika Razno, (št. 47).
- 168.Matija Malešič (Stanko Bor): Dogodek, kratka pripoved, (št. 48).
- 169.France Bevk: Vaso, kratka pripoved, (št. 49).
- 170.Žrtve, pesem, (št. 49).
- 171.France Bevk: Bolnik, kratka pripoved, (št. 50).
- 172.France Bevk: Problemi, kratka pripoved, rubrika Razno, (št. 51).
- 173.Ciril Jeglič (Jože Plot): Na kmetih, kratka pripoved, (št. 52, 1–3).
- 174.Gorski ubežnik, kratka pripoved, (št. 1).
- 175.Vinko Bitenc-Radoš: Vnebovzetje, pesem, (št. 1).
- 176.Ivan Pregelj (I. Mohorov): Mati in hči, kratka pripoved, (št. 2–3).
- 177.Sova, pesem, (št. 2).
- 178.Ciril Jeglič (Jože Plot): Važna in pomembna zgodba, kratka pripoved, rubrika Razno, (št. 3).
- 179.Bramanski ponos v kleščah, kratka pripoved, (št. 4).

- 180.Ivan Pregelj (I. P.): Tako je prerokovano ..., kratka pripoved, (št. 4–5).
- 181.Lea Fatur: Pod Učko goro, kratka pripoved, (št. 6–18).
- 182.Vinko Bitenc-Radoš: Vseh vernih dan, pesem, (št. 10).
- 183.Najboljše zdravilo, kratka pripoved, rubrika Razno, (št. 11).
- 184.Šaljivec in Harun al Rašid, kratka pripoved, (št. 12).
- 185.Življenje v višini, kratka pripoved, rubrika Razno, (št. 13).
- 186.Veseli Janez in čemerna Katra, kratka pripoved, rubrika Razno, (št. 15).
- 187.Ivan Baloh (Iv. Baloh): Zagorski zvonovi, kratka pripoved, (št. 16).
- 188.Pilatov grob, kratka pripoved, rubrika Razno, (št. 16).
- 189.Kupčevalec, kratka pripoved, rubrika Razno, (št. 17).
- 190.1918**
- 191.M. I.: V božični dobi, kratka pripoved, (št. 19).
- 192.Ledinski: Sonet, pesem, (št. 19).
- 193.I. D.: Od doma, kratka pripoved, rubrika Razno, (št. 20).
- 194.Andrej Čebokli (Andrejanov): Potujoča duša, kratka pripoved, (št. 20).
- 195.Trije bratje, kratka pripoved, rubrika Razno, (št. 22).
- 196.Veren vojak, kratka pripoved, rubrika Razno, (št. 22).
- 197.Vtisi z dopusta 1917, kratka pripoved, (št. 23).
- 198.P.: Odlomki iz dnevnika, kratka pripoved, (št. 27).
- 199.Ozdravljen pretepač, kratka pripoved, rubrika Razno, (št. 27).
- 200.Nesrečni prerok, kratka pripoved, rubrika Razno, (št. 27).
- 201.F. M. Ledinski: Sonet, pesem, (št. 27).
- 202.Pogumen deček, kratka pripoved, rubrika Razno, (št. 28).
- 203.Ivan Pregelj (I. Mohorov): Kako je na Gorenjskem, pesem, (št. 32).

- 204.F. R.: Pravljica!, kratka pripoved, (št. 32).
- 205.Ivan Pregelj (I. Mohorov): Malega Janezka kesanje, pesem, (št. 33).
- 206.Frančišek Kralj (Angelar Zdénčan): Nikomur ne povem ..., pesem, (št. 34).
- 207.Salomonova razsodba, kratka pripoved, (št. 34).
- 208.Frančišek Kralj (Angelar Zdénčan): Kaj bom storil?, pesem, (št. 35).
- 209.Ivan Pregelj (J. Mohorov): Gozd, kratka pripoved, (št. 36–44).
- 210.M.: Prvi ruševca, kratka pripoved, (št. 38–40).
- 211.Janez Evangelist Krek: Ob vojski, drama, (št. 38–41).
- 212.Gostilničarka in kralj, kratka pripoved, (št. 41).
- 213.Ciril Jeglič: Vrste iz dnevnika, kratka pripoved, (št. 43).
- 214.Ciril Jeglič: Eden izmed mnogih, kratka pripoved, (št. 44).
- 215.Preroške sanje, kratka pripoved, (št. 48).
- 216.Dobrota Leona Pravice, kratka pripoved, (št. 50).

217.Bibliografija tujih avtorjev

218.1914

- 219.Duet: Mali ogleduh, (št. 15–16).
- 220.Jan Neruda: Franc, (št. 7).
- 221.L. N. Tolstoj: Bitka pri Borodinu, (št. 1–15).
- 222.V. Garšin: S krvavih poljan, (št. 11–14).
- 223.V. M. Garšin: Zelo kratek roman, (št. 18).

224.1914/15

- 225.L. N. Tolstoj: Sebastopolj, (št. 16–23, 26, 32).
- 226.P. Zacccone: Lepa Blanka, (št. 11–37).

227.1915

- 228.Avijatika, (št. 38).

229. Iz bolnišnice, (št. 38).
230. Po bitki, (št. 36).
231. Prijatelja, (št. 35).
232. Zmaga, (št. 10–12).
233. L. Kieland: Bitka pri Waterloo-u, (št. 1–7).
234. Aleks. L. Kielland: Pri kosilu, (št. 45).
235. Alphonse Daudet: Mati, (št. 21).
236. Alphonse Daudet: Slab sin, (št. 22).
237. Alphonse Daudet: Moja čepica, (št. 27).
238. Anton Čehov: Konjsko ime, (št. 52).
239. Anton Čehov: Na poti v bolnišnico, (št. 8–9).
240. E. Jelinek: Poraženi ataman, (št. 40).
241. Francis J. Palmer: Romanca iz amerikanske vojske, (št. 25).
242. G. Erastov: V Liaojanu, (št. 42).
243. G. Erastov: Ruski sanitetni vlak, (št. 20).
244. G. Erastov: Na obvezovališču, (št. 23).
245. G. Erastov: Za črto, (št. 26).
246. G. Erastov: Umikanje, (št. 32).
247. J. Klecanda: Oče in sin, (št. 39).
248. Jan Kleranda: Poslednja, (št. 36–37).
249. Leonid Andrejev: Plat zvona, (št. 48).
250. Leonid Andrejev: Ob moji vrnitvi, (št. 41).
251. M. Skowronek: Begun, (št. 4–6).
252. P. A. Sheehan: Kresalo duhov, (št. 38–52, 1–37).

253. Prosper Mérimée: Boj za okope, (št. 24).
254. Stjepan Širola: Mati, (št. 34).
255. Teo von Torn: Vavrčik, (št. 35).
256. Vas. Nemirovič Dančenko: Otroci vojnega ujetnika, (št. 29–30).
257. W. Korolenko: Morje, (št. 46–47).
- 258.1916**
259. Trije palčki v gozdu, (št. 37).
260. Čehov: Kakšna radost, (št. 10).
261. Alphonse Daudet: Zadnji šolski dan, (št. 5).
262. Ana Mycielska: Zlati srci, (št. 36).
263. André Theuriet: Pripovedka o svetih Treh kraljih, (št. 17).
264. Anton Čehov: Oj, ti ljudje!, (št. 15).
265. Anton Čehov: Hudodelstvo, (št. 19).
266. Björnsen: Oče, (št. 51).
267. Boleslav Prus: Prikazen, (št. 9).
268. E. Dauthendy: Na kolodvoru, (št. 50).
269. J. A. Lejkin: Vendar je našla, (št. 49).
270. Kurt Münzer: Notranja luč, (št. 53).
271. Ljudmila Podjavorinska: Žena, (št. 46–48).
272. M. Herbert: Giacomone da Todi, (št. 20–26).
273. Pavel Bourget: Vstajenje, (št. 35).
274. Viktor Gomulicki: Čevljički, (št. 51).
275. Viktor Gomulicki: Nedosanjane sanje, (št. 13).
276. Z. N. Potapenka: Blažena noč, (št. 17).

277.1916/17

278.Luis Coloma: Boy, (št. 1–29).

279.1917

280.Ženska zvestoba, (št. 5).

281.Averčenko: Moč zgovornosti, (št. 30).

282.Averčenko: Smrt, (št. 41).

283.Adolf Dygasinski: Čudaški snubec, (št. 7).

284.Andre Theuriet: Mati čaka, (št. 21).

285.Anton Čehov: V uradu, (št. 23).

286.Anton Čehov: Dnevnik knjigovodskega pomočnika, (št. 24).

287.Anton Čehov: Kameleon, (št. 28).

288.Anton Čehov: Podčastnik Prišibejev, (št. 34).

289.Boleslav Prus: Fant, (št. 48–51).

290.François Coppée: Posinovljenec, (št. 6).

291.Henrik Federer: Sisto e Sesto, (št. 36–46).

292.Jan Neruda: Nori Jona, (št. 52).

293.Juani Aho: Naselbina, (št. 50).

294.K. Ewald: Besedičenje, (št. 46).

295.K. Ewald: Nemanič, (št. 48).

296.Karmen Sylva: Stoj! Kdo tu?, (št. 14).

297.Leonid Andrejev: Zadnji obisk, (št. 8).

298.Lermontov: Vejica iz Palestine, (št. 30).

299.N. A. Vrocki: Usodne oči, (št. 37).

300.Turindot: Na okuženi ladji, (št. 31).

- 301.Valerij Lozinski: Mlinar in dijak, (št. 31).
- 302.Viktor Andrejanov: Neumna Lizika, (št. 33).
- 303.Vladislav Reymont: Siromaki, (št. 31–35).
- 304.W. Kosiakiewicz: Sinovo pismo, (št. 39).
- 305.W. Kozakiewicz: Gospod grof v tretjem razredu, (št. 19).

306.1917/18

- 307.Emil Souvestre: Modrijan na podstrešju, (št. 17, 20–35).

308.1918

- 309.Strast dvobojevanja, (št. 50–52).
- 310.Grimm: Kraljiček in medved, (št. 23).
- 311.André Theuriet: V deželi Meluzine, (št. 40).
- 312.Anton Čehov: Red sv. Stanislava, (št. 21).
- 313.Carmen Sylva: Carmen Sylva, (št. 19–20).
- 314.F. Morier: Doživljaji gospoda Williamsa, (št. 45–49).
- 315.Fyodor Sologub: Čenče in novice, (št. 52).
- 316.Henrik Federer: Patria!, (št. 42–52).
- 317.Ignaty Nikolayevich Potapenko: Velikodušje, (št. 25).
- 318.Mark Twain: Rogers, (št. 24).
- 319.Pierre Loti: Nazaret, (št. 26).
- 320.Vladimir Sergjejevič Solovjev: Kratka povest o antikristu, (št. 29–37).

IZJAVA

Podpisana Ema Repnik izjavljam, da sem avtorica diplomskega dela z naslovom Leposlovje v Ilustriranem glasniku (1914–1918). Uporabljeni viri in literatura so navedeni v skladu z mednarodnimi standardi in veljavno zakonodajo.

S svojim podpisom zagotavljam, da sem diplomsko delo izdelala samostojno pod mentorstvom red. prof. dr. Mirana Hladnika.

Ema Repnik

V Ljubljani, 9. 9. 2013